

SADRŽAJ

BISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA: »Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju!« (Iv 10,10) .	167
DOKUMENTI	169
Poruka Svetog Oca Franje za 36. Svjetski dan mladih (21. studenog 2021.):	
»Ustani! Postavljam te za svjedoka onoga što si vidio« (usp. Dj 26,16)	169
Poruka Pape Franje za Međunarodni dan osoba s invaliditetom (3. prosinca 2021.):	
»Vi ste moji prijatelji« (IV 15, 14)	174
Izjava Stalnog vijeća HBK: Je li cjepivo protiv Covida-19 moralno prihvatljivo?!	177
Poruka Komisije »Iustitia et pax«: Ljubavlju nadvladati pandemiju straha.....	178
Poruka predsjednika Vijeća HBK za život i obitelj starijim osobama.....	182
Poruka predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca 2021.: Sv. Nikola	
– živi svjetionik za pomorce i ribare na moru života	183
Poslanica predsjednika Hrvatskog Caritasa mons. Bože Radoša za Nedjelju	
Caritasa (12. prosinca 2021.): Radost darivanja – put obraćenja.....	185
➤ Izvještaji:	186
Priopćenje sa 63. zasjedanja Sabora HBK (22. listopada 2021.)	186
Održana sjednica Vijeća HBK za nauk vjere (4. studenoga 2021.).....	187
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	188
Novi zazivi u Lauretanskim litanijama i Litanijama sv. Josipa	188
Godišnje klanjanje Presvetom.....	191
Mise »Pro familia et iuventute«.....	192
Obveze prema Ordinarijatu	194
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	195
Kronika biskupa Ivice Petanjka	195
➤ Svećenici:	
Anton Depikolozvane	197
Zvonimir Seršić.....	197
➤ Izvještaji	197
Zaključen ovogodišnji projekt Caritasa Biskupije Krk »Prijatelji s mora«	197
Plodovi Caritasovog projekta »Kuće za odmor« – »Dom Emaus« u Martinšćici.....	198
Biskupijski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri (Krk, 2. listopada 2021.).....	198
Održano godišnje zavjetno hodočašće Krčke biskupije Majci Božjoj Trsatskoj	
(Trsat, 10. listopada 2021.)	199
Održan Jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 13. listopada 2021.).....	201

Na mjesečnom spomenu sluga Božjega biskupa Antuna Mahnića započeo projekt »72 sata bez kompromisa« na Krku (Krk, 14. listopada 2021.).....	203
Projekt »72 sata bez kompromisa« mnogima donio radost	205
Održan sastanak Biskupijskog vijeća za organizaciju Sinodalnog hoda (Krk, 4. studenoga 2021.).....	208
Sastanak voditelja župnih Caritasa (Krk, 4. prosinca 2021.)	208
Proslavljen 101. rođendan za nebo sluga Božjega biskupa Antuna Mahnića (Krk, 14. prosinca 2021.).....	209
Na inicijativu SŠ Hrvatski kralj Zvonimir u Krku slavljena sv. misa za pok. vlč. Antona Peranića (Krk, 20. prosinca 2021.).....	212
IN MEMORIAM	215
Vlč. Anton Peranić (1959. – 2021.)	215
Č. s. Giuseppina Bacchia OSB (1938. – 2021.)	218
Č. m. opatica Marina Škunca OSB (1958. – 2021.).....	219

»JA DOĐOH DA ŽIVOT IMAJU, U IZOBILJU DA GA IMAJU!« (Iv 10,10)

Draga braćo i sestre, novorođeni Sin Božji, podario vam svoj mir!

Ima tomu već dosta godina, ali je uspomena još uvijek svježija, kad je jedna redovnica govoreći o svom iskustvu redovničkog odrastanja i hoda rekla kako je jedan voditelj duhovnih vježbi rekao: »Još ne znam što ću vam govoriti, ali znam da vam neću govoriti o smrti i paklu, jer ako vas ne privuče ljubav Božja neće ni strah od smrti i pakla.«

Izustivši ovu rečenicu, ona je tako veselo pljesnula rukama i poskočivši uskliknula: »Tad sam počela disati! Od kad sam došla u samostan na svim se duhovnim vježbama govorilo o smrti, čistilištu, paklu i raj. Ovo je bio preokret u mom životu.«

Vjerujem da će se bar stariji među vama sjetiti da se na vjeronauku uz ostale istine naše vjere trebalo naučiti napamet i *Posljednje stvari čovječje*. »Smrt, sud, nebesko blaženstvo za dobre, a pakao za zle. U svim djelima svojim spomeni se posljednjih stvari pa nećeš nikada sagriješiti.« Pomisao na konac ljudskog života i onoga što nakon toga slijedi trebalo je ljude poticati i opominjati da se čuvaju grijeha i da čine dobro.

Tad su došla nova vremena koja su spočitavala Crkvi njezinu zaostalost i natražnjaštvo, jer plaši ljude smrću. I došle su propovijedi drugačijeg sadržaja. Crkva je u ime suvremenosti zašutjela o *Posljednjim stvarima čovječjim*, kao da nije istina ono što je u njima sadržano.

Crkva je zašutjela, ali se zato suvremeni mediji prve polovice dvadeset i prvog stoljeća ne gase, nego dan i noć, iz sata u sat, iz minute u minutu „razveseljavaju“ svijet smrtima, umrlima, svim mogućim i nemogućim scenama i scenarijima koje gledaju svi. Od onih koji su tek došli na svijet i progledali do onih koji jedva vide, i nikome ništa.

Sve je to moderno, suvremeno, humano i dozvoljeno u ime znanosti i nekih više ciljeva, ali kad je u pitanju ubijeni vuk ili pregažena mačka, onda je to uznemirujući sadržaj od kojeg bi nekome moglo doći toliko slabo da će ga hitna voziti. Do kuda može ići ljudsko licemjerje?

Postoji li u svijetu i u našoj domovini još neka znanost i znanstvenik koji bi upozorili na najozbiljnije posljedice po psihičko i duševno stanje nacije i svijeta, sa svim mogućim posljedicama koje iz ovoga proizlaze, ili je nekome cilj da kad sve ovo završi započne grozničava izgradnja psihijatrija i tamnica, kojih će očito biti premalo.

Draga braćo i sestre!

Vjerujem da ćete reći: »Biskupe! Pa zar i na Božić o tome?!«

Žalostan sam u duši i u srcu što vam ovako pišem na sam Božić, ali činim to s jednom velikom porukom, željom i molbom.

Mi smo mala otočna biskupija, malih župa i s malo stanovnika na pojedinim otocima. Budite složni, izgrađujte zajedništvo i ljubite jedni druge. Nitko vam neće pomoći ni pri-teći u pomoć, ako vi jedni na druge ne budete pazili i međusobno si činili dobro. Ne

dopustite da bilo tko među vas posije sjeme razdora i podjela. Ne postoje oni i mi, bijeli i crni, ovi za i ovi protiv, nego samo mi, samo vi.

Tko god bi među vas posijao sjeme razdora ne dolazi od Boga nego od Zloga. Zli je rušitelj jedinstva i donositelj podjela. To mu govori samo njegovo ime: Diábolos.

Mi na Božić slavimo Život. I ne samo na Božić. Božić je početak života koji nema konca ni kraja. Na misi Polnoćki slušamo veliki naviještaj nade proroka Izaije: »Narod koji je u tmuni hodio svjetlost vidje veliku; onima što mrkli kraj smrti obitavahu svjetlost jarka osvanu. Jer, dijete nam se rodilo, sin nam je darovan« (Iz 9, 1.5).

U Djetetu, Bogu koji je čovjekom postao, Otac nebeski nam šalje Mesiju – Spasitelja, u kojem nam se na vidljivi i opipljivi način dolazi i objavljuje sva Božja ljubav, dobrotu i naklonost prema svakome čovjeku i svemu stvorenom.

Njegov dolazak među nas je Radosna vijest. Njegov naviještaj nije bio žalosna, nego Radosna vijest. Isus Krist nikada nikome nije pristupio s predrasudom. Za njega je postojao samo čovjek kao čovjek. I zato je jednako mogao pružiti svoju ruku zdravom i bolesnom: gubavcu, slijepcu, hromu, kljastu, opsjednutom, umirućem i pokojniku.

Za njega je postojao samo čovjek bez obzira je li bio stranac ili pismoznanač, poganin ili farizej, muško ili žensko, dijete ili starac, grešnik ili pravednik. On je svima došao, da svi imaju život, u izobilju da ga imaju (usp. Iv 10,10).

A kad je govorio o smrti, onda je govorio o svojoj smrti, a ne o tuđoj. I svojom se smrću nikada nikome nije prijetio niti je njome bilo koga terorizirao, nego je rekao: »A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi« (Iv 12,32).

Draga braćo i sestre!

Na ovaj Božić okrenite stranicu u svome životu i zakoračite u novu godinu kao nositelji nade i svjetla. Budite oni koji privlače, a ne koji tjeraju od sebe. Odbacite od sebe svaku mlakost i svaku nemarnost. Otvorite vrata svoga života Isusu Kristu i slavite njegov dolazak među nas radosno i veselo. Radujte se Božiću i radujte se jedni drugima. Zahvaljujte Gospodinu zato što jeste i što možete biti zajedno. Vaši susreti, sastanci i rastanci neka proteku u ozračju zahvalnosti za dar života, za dar spasenja, za mogućnost izgradnje Kraljevstva Božjeg i vašeg svjedočenja da Život ima budućnost.

Živite tako međusobno povezani da svakome možete pogledati u oči, i da ni od koga ne morate svoga pogleda odvrćati, niti glave okretati.

Učite od samoga Boga Oca i Sina njegova Isusa Krista, koji je baš zato među nas došao u obličju djeteta, kako bi prema svima ispružio svoje ruke i svojim nas smiješkom k sebi privukao, jer je htio svakome postati i biti brat i prijatelj.

Sretan vam Božić!

† Ivica Petanjak
biskup

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 36. SVJETSKI DAN MLADIH
– svetkovina Krista Kralja, 21. studenog 2021. –

»**USTANI! POSTAVLJAM TE ZA SVJEDOKA ONOGA ŠTO SI VIDIO**« (USP. DJ 26, 16)

Predraga mladeži!

Htio bih vas još jednom primiti za ruku da nastavimo naše zajedničko duhovno hodočašće koje nas vodi prema Svjetskom danu mladih koji će se održati u Lisabonu 2023. godine.

Prošle godine, neposredno prije izbijanja pandemije, potpisao sam poruku koja je imala za temu: »Mladeži, kažem ti, ustani!« (usp. Lk 7, 14). Gospodin nas je, u svojoj providnosti, želio pripremiti za vrlo težak izazov s kojim nam se valjalo suočiti.

Posvuda u svijetu pojedinci su se morali suočiti s patnjom zbog gubitka dragih osoba i društvene izolacije. I vama mladima, koji ste po svojoj prirodi okrenuti prema budućnosti, zbog izvanrednih zdravstvenih prilika bio je onemogućen odlazak u školu ili na fakultet, na posao, niste se mogli susretati... Našli ste se u teškim situacijama s kojima se niste navikli nositi. U mnogim slučajevima javili su se obiteljski problemi, kao i problemi koje sa sobom nosi nezaposlenost, depresija, usamljenost i ovisnosti. A o nakupljenom stresu, napetostima i izljevima bijesa, porastu nasilja da ne govorimo.

Ali hvala Bogu, to nije jedina strana medalje. Ako je ta kušnja iznijela na vidjelo naše slabosti, otkrila je također naše vrline, uključujući spremnost na solidarnost. U svim dijelovima svijeta vidjeli smo veliki broj pojedinaca, među kojima mnogo mladih, koji su pomagali u spašavanju života, sijali sjeme nade, branili slobodu i pravdu, bili mirotvorci i graditelji mostova.

Kad mladi čovjek padne, u stanovitom smislu padne čovječanstvo. Ali također je istina da kad mlada osoba ponovno ustane, kao da cijeli svijet ponovno ustane. Dragi mladi, koliko veliki potencijal leži u vašim rukama! Kakvu samo snagu nosite u svojim srcima!

Zato Bog danas, ponovno, govori svakome od vas: »Ustani!«. Od sveg se srca nadam da će nam ova poruka pomoći da se pripremimo za nova vremena, za novu stranicu u povijesti čovječanstva. Ali bez vas, dragi mladi, nije moguće početi iznova. Da bi ponovno ustao, svijet treba vašu snagu, vaše oduševljenje, vašu strast. U vezi s tim želio bih s vama razmišljati o odlomku iz Djela apostolskih u kojem Isus kaže Pavlu: »Ustani. Postavljam te za svjedoka onoga što si vidio« (usp. Dj 26, 16).

Pavao – svjedok pred kraljem

Redak kojim je nadahnuta tema Svjetskog dana mladih 2021. preuzet je iz Pavlova svjedočanstva pred kraljem Agripom tijekom njegova zatočeništva. On, nekoć neprijatelj i progonitelj kršćanâ, sada je osuđen upravo zbog svoje vjere u Krista. S vremenskim razmakom od otprilike dvadeset i pet godina, Apostol pripovijeda o svome životu i o temeljnom događaju – svome susretu s Kristom.

Pavao priznaje da je u prošlosti progonio kršćane, sve dok jednoga dana, dok je putovao u Damask da uhiti neke od njih, njega i njegove suputnike (usp. Dj 26, 13) nije obasjala svjetlost »od sunca sjajnija«, ali jedino je on čuo »glas«: glas Isusa koji mu se obraća i naziva ga imenom.

»Savle, Savle!«

Promotrimo zajedno dublje ovaj događaj. Oslovljavajući ga po imenu, Gospodin daje do znanja Savlu da ga osobno poznaje. Kao da mu je rekao: »Znam tko si, znam koje planove kuješ, ali unatoč tome obraćam se upravo tebi.« Zove ga dva puta, u znak iznimnog i vrlo važnog poziva, kao što je to učinio s Mojsijem (usp. Izl 3, 10) i Samuelom (usp. 1 Sam 3, 10). Pavši na zemlju, Savao priznaje da je svjedok Božjeg očitovanja, snažne objave koja ga duboko potresa, ali ga ne uništava, naprotiv: oslovljava ga po imenu.

Naime, samo osobni, a ne anonimni susret s Kristom mijenja život. Isus pokazuje da dobro poznaje Savla, da »ga poznaje u dušu«. Premda je Savao progonitelj, iako mu je u srcu mržnja prema kršćanima, Isus zna da je to zbog neznanja i želi pokazati u njemu svoje milosrđe. Upravo će ta milost, ta nezaslužena i bezuvjetna ljubav, biti svjetlo koje će iz korijena promijeniti Savlov život.

»Tko si, Gospodine?«

Suočen s tom tajanstvenom prisutnošću koja ga naziva imenom, Savao pita: »Tko si, Gospodine?« (Dj 26, 15). Ovo je pitanje iznimno važno i svi ga moramo prije ili kasnije u životu postaviti. Nije dovoljno slušati o Kristu od drugih, potrebno je s njim osobno razgovarati. To je, u konačnici, molitva. Moliti znači izravno razgovarati s Isusom, pa i ako nam možda u srcu još uvijek vlada nemir, a um je pun sumnji ili čak prijezira prema Kristu i kršćanima. Nadam se da će svaki mladić i djevojka, u dubini svog srca, postaviti to pitanje: »Tko si, Gospodine?«.

Ne možemo uzeti zdravo za gotovo da svi poznaju Isusa, pa ni u doba interneta. Pitanje koje mnogi postavljaju Isusu i Crkvi upravo je ovo: »Tko si?«. U čitavom izvješću o pozivu svetoga Pavla, to je jedini put da on govori. I na njegovo pitanje, Gospodin odmah odgovara: »Ja sam Isus koga ti progoniš!« (ibid.).

»Ja sam Isus koga ti progoniš!«

Tim odgovorom Gospodin Isus otkriva Savlu veliko otajstvo: da se On poistovjećuje s Crkvom i s kršćanima. Sve do tada Savao nije vidio ništa od Krista osim vjernikâ koje je

bacao u tamnicu (usp. Dj 26, 10), za čiju je osudu na smrt osobno glasovao (ibid.). Vidio je kako su kršćani na zlo uzvraćali dobrom, na mržnju ljubavlju, prihvaćajući nepravde, nasilje, uvrede i progone za ime Kristovo. Ako, dakle, bolje pogledamo Savao je – a da to nije ni znao – već bio susreo Krista: susreo ga je u kršćanima!

Koliko smo samo puta čuli da se kaže: »Isus 'da', Crkva 'ne'«, kao da bi jedno moglo biti alternativa drugome. Nemoguće je poznavati Isusa, ako se ne poznaje Crkvu. Ne može se upoznati Isusa osim po braći i sestrama njegove zajednice. Ne može netko za sebe reći da je pravi kršćanin, ako ne živi crkvenu dimenziju svoje vjere.

»Teško ti se protiv ostana praćakati«

To su riječi koje Gospodin upućuje Savlu nakon što je ovaj pao na zemlju. Ali nekako kao da je već neko vrijeme bio razgovarao s njim na tajanstven način, pokušavajući ga privući k sebi. No, Savao se opirao. Isti taj blagi "prijekor" naš Gospodin upućuje svakom mladom čovjeku koji se udalji od njega: »Dokle ćeš bježati od mene? Zašto ne čuješ da te zovem? Čekam da se vratiš.« Poput proroka Jeremije, i mi ponekad kažemo: »Neću više na nj misliti« (Jr 20, 9). No, u srcu svakog pojedinca kao da je zapreten jedan žarki plamen: čak i ako ga pokušamo ugasiti, ne možemo jer je jači od nas.

Gospodin je izabrao onoga koji ga je čak progonio, koji je potpuno neprijateljski raspoložen prema njemu i njegovim učenicima. Ali za Boga nitko nije nepovratno izgubljen. Zahvaljujući osobnom susretu s njim, uvijek možemo početi iznova. Nijedna mlada osoba nije izvan dosega Božjeg milosrđa. Ni za koga se ne može reći: previše se udaljio... sad je prekasno... Koliko mladih ljudi pokazuje strastveni otpor i idu stranputicom, ali u srcu nose skrivenu potrebu da se predano zalažu, da ljube svim silama, da se poistovjete s određenim poslanjem! Upravo to je ono što Isus vidi u mladome Savlu.

Prepoznati vlastitu sljepoću

Možemo zamisliti da je, prije susreta s Kristom, Savao na neki način bio "pun sebe" i smatrao se "velikim" zbog svoje moralne neporočnosti, zbog svoje gorljivosti, zbog svojega porijekla i naobraženosti. Sigurno je bio uvjeren da je u pravu. Ali kad mu se Gospodin objavljuje, "prizemljuje se" i otkriva da je slijep. Iznenada otkriva da je ostao bez vida, ne samo fizičkog nego i duhovnog. Njegove su sigurnosti poljuljane. U duši osjeća da je ono oko čega je s tolikim oduševljenjem nastojao, naime, revnost u iskorjenjivanju kršćana, bilo potpuno pogrešno. Shvaća da nije apsolutni nositelj istine, štoviše da je daleko od toga. I, zajedno s njegovim sigurnostima, ruši se također njegova "veličina". Odjednom otkriva da je izgubljen, krhak, "mali".

Ta je poniznost – svijest o vlastitoj ograničenosti – temeljna! Tko misli da zna sve o sebi, o drugima, pa čak i o vjerskim istinama, teško će susresti Krista. Savao je slijep i izgubio je orijentire. Ostavši sam, u tami, jedine jasne stvari su svjetlo koje je vidio i glas koji je čuo. Koji paradoks: tek kad čovjek shvati da je slijep, počinje vidjeti!

Nakon prosvjetljenja koje je doživio na putu za Damask, Savao će preferirati da ga zovu Pavao, što znači "mali". To nije nadimak ili "umjetničko ime" – što je danas postalo vrlo

uobičajeno čak i među običnim ljudima: susret s Kristom doista je učinio da se tako osjeća, srušivši zid koji ga je sprječavao da samoga sebe istinski spozna. On za sebe kaže: »Da, ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Crkvu Božju« (1 Kor 15, 9).

Sv. Terezija iz Lisieuxa, kao i neki drugi sveci, voljela je ponavljati da je poniznost istina. Danas se, osobito na društvenim mrežama, ima priliku vidjeti toliko "priča", koje su često pravi umjetnički uradci u čije je snimanje uloženo puno truda, snimljenih iz više kutova i s više pozadina. Sve se više traže "svjetla pozornice" kako bi se "prijateljima" i sljediteljima pokazalo sebe u svjetlu koje ponekad ne odgovara istini. Krist, svjetlo podnevno, dolazi nas prosvijetliti i vratiti nam autentičnost, oslobađajući nas svih maski. Jasno nam pokazuje tko smo, jer nas voli takve kakvi jesmo.

Promijeniti perspektivu

Pavlovo obraćenje nije vraćanje unatrag, nego otvaranje potpuno novoj perspektivi. Naime, on nastavlja put Damaska, ali više nije onaj od prije, on je druga osoba (usp. Dj 22, 10). Moguće je obratiti se i obnavljati se u svakodnevnom životu, čineći sve ono što smo i prije učinili, ali promijenjena srca i s drugačijim motivacijama. U ovom slučaju Isus izričkom traži od Pavla da ode u Damask, gdje se bio i zaputio. Pavao je poslušao, ali sada su se svrha i perspektiva njegova putovanja stubokom promijenili. Od sada pa nadalje stvarnost će gledati novim očima. Prije su to bile oči progonitelja krvnika, odsada će to biti oči učenika svjedoka. U Damasku će ga Ananija krstiti i uvesti u kršćansku zajednicu. U tišini i molitvi Pavao će produbiti vlastito iskustvo i novi identitet koji mu je dao Gospodin Isus.

Snaga i strast mladih ljudi ne smiju se rasipati

Pavlovo držanje prije susreta s uskrslim Isusom nije nam potpuno strano. Koliko je samo snage i strasti u vašim srcima, dragi mladi! Ali kad vas tama oko vas i u vama sprječava da ispravno vidite, u opasnosti ste da se izgubite u besmislenim bitkama, pa čak i postanete nasilni. A, nažalost, prve žrtve bit ćete upravo vi i vaši najbliži. Postoji isto tako opasnost da se borite za stvari koje izvorno zastupaju prave vrijednosti, ali koje se, kad se jednom zaoštre do krajnosti, pretvaraju u destruktivne ideologije. Koliko samo danas mladih, potaknutih možda vlastitim političkim ili vjerskim uvjerenjima, na kraju postaju oruđe nasilja i uništenja u životima mnogih drugih! Pojedini digitalni urođenici koriste virtualnu stvarnost i društvene mreže kao novo bojno polje, beskrupulozno koristeći oružje lažnih vijesti (fake news) za širenje otrova i uništavanje svojih protivnika.

Kad Gospodin naglo prodre u Pavlov život, ne oduzima mu osobnost i ne gasi njegovu revnost i strast, već koristi te njegove darove i sposobnosti da ga učini velikim vjerovjesnikom koji će pronositi evanđelje do nakraj svijeta bijeloga.

Apostol narodâ

Pavao će kasnije postati poznat kao "apostol narodâ": on koji je prije bio farizej koji je revno i savjesno opsluživao Zakon! Evo još jednog paradoksa: Gospodin stavlja svoje pozdanje upravo u čovjeka koji ga je progonio! Poput Pavla, svaki pojedini od nas može u dubini srca čuti ovaj glas koji mu govori: »Uzdam se u te. Znam tvoju povijest i uzimam je u svoje ruke, zajedno s tobom. Pa i ako si često bio protiv mene, biram baš tebe i činim te svojim svjedokom«. Božja logika može od najgoreg progonitelja učiniti velikog svjedoka.

Kristov učenik pozvan je biti »svjetlost svijeta« (Mt 5, 14). Pavao mora svjedočiti o onome što je vidio, ali sada je slijep. Došli smo tako do sljedećeg paradoksa! Upravo zahvaljujući tom svom osobnom iskustvu Pavao se može staviti u položaj onih kojima ga Gospodin šalje. Naime, postavljen je za svjedoka »da im otvori oči pa se obrate od tame k svjetlosti« (Dj 26, 18).

»Ustani i svjedoči!«

Kad prigrlimo novi život koji nam je dan u krštenju, primamo od Gospodina također poslanje: »Bit ćeš mi svjedok!«. Poslanje je to kojem se valja posvetiti i koje mijenja život.

Kristov je poziv Pavlu danas upućen svakom mladiću i djevojci: Ustani! Ne možeš ostati na zemlji i sažalijevati samoga/samu sebe, ima jedno poslanje koje te čeka! I ti možeš biti svjedokom djelâ koja je Isus započeo u tebi. Zato ti, u Kristovo ime, kažem:

- Ustani i svjedoči o svom iskustvu slijepca koji je susreo svjetlo, koji je vidio dobrotu i ljepotu Božju u samome sebi, u drugima i u zajedništvu Crkve koje pobjeđuje svaku samoću.
- Ustani i svjedoči o ljubavi i poštivanju koji se mogu uspostaviti u ljudskim odnosima, u obiteljskom životu, u dijalogu između roditelja i djece, između mladih i starih.
- Ustani i brani socijalnu pravdu, istinu i pravednost, ljudska prava, progonjene, siromašne i slabe, one čiji se glas ne čuje u društvu, migrante.
- Ustani i svjedoči o novome pogledu koji ti omogućuje da očima punim divljenja promatraš stvoreni svijet, koji ti omogućuje da promatraš Zemlju kao naš zajednički dom i daje ti hrabrost da braniš cjelovitu ekologiju.
- Ustani i svjedoči da se promašeni životi mogu popraviti, da oni koji su već mrtvi duhom mogu ustati na novi život, da se robovi mogu osloboditi, da srca opterećena tugom mogu ponovno pronaći nadu.
- Ustani i radosno svjedoči da Krist živi! Širi njegovu poruku ljubavi i spasenja među svojim vršnjacima, u školi, na sveučilištu, na radnome mjestu, u digitalnom svijetu, posvuda.

Gospodin, Crkva, Papa, uzdaju se u vas i postavljaju vas za svjedoke mnogim drugim mladima koje susrećete na "putovima Damaska" našeg doba. Ne zaboravite: »svaki onaj koji je stvarno iskustio ljubav Boga koji ga spašava ne treba dugotrajnu poduku i obuku i

pripremu da pođe naviještati tu ljubav. Svaki je kršćanin misionar u mjeri u kojoj se susreo s Božjom ljubavlju u Kristu Isusu« (Apost. pob. Evangelii gaudium, 120).

Ustanite i slavite SDM u partikularnim Crkvama!

Još jednom pozivam vas, mlade iz cijeloga svijeta, da sudjelujete u ovom duhovnom hodočašću koje nas će dovesti do proslave Svjetskog dana mladih u Lisabonu 2023. godine. Sljedeći susret je, međutim, u vašim partikularnim Crkvama, u raznim biskupijama i eparhijama svijeta, gdje će se na svetkovinu Krista Kralja proslaviti – na mjesnoj razini – Svjetski dan mladih 2021.

Nadam se da ćemo svi moći proživjeti te etape kao pravi hodočasnici, a ne kao "turisti vjere"! Otvorimo se Božjim iznenađenjima koji svojim svjetlom želi obasjavati naš put. Budimo otvoreni za ono što nam želi reći, također po našoj braći i sestrama. Tako ćemo pomoći jedni drugima da zajedno ustanemo i u ovom teškom povijesnom času postat ćemo proroci novih vremena, punih nade! Neka nam Blažena Djevica Marija bude zagovornicom.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 14. rujna 2021., blagdan Uzvišenja svetoga križa.

FRANJO

PORUKA PAPE FRANJE ZA MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM

– 3. prosinca 2021. –

»VI STE MOJI PRIJATELJI« (Iv 15, 14)

Draga braćo i sestre!

U prigodi Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, želim se obratiti izravno vama koji ste pogođeni bilo kojom vrstom invaliditeta. Želim vam reći da vas Crkva voli i da treba svakoga od vas da ispunite svoje poslanje u službi evanđelja.

Isus prijatelj

Isus je naš prijatelj! On sâm je to rekao svojim učenicima na Posljednjoj večeri (usp. Iv 15, 14). Njegove riječi dopiru sve do nas i rasvjetljuju otajstvo našeg odnosa s njim i naše pripadnosti Crkvi. »Prijateljstvo s Isusom neraskidivo je. On nas nikada ne napušta, iako se katkad čini da šuti. Kad ga trebamo, on pušta da ga nađemo i ostaje uz nas kud god da pošli« (posin. apost. pob. Christus vivit, 154). Mi kršćani smo primili dar: pristup Isusovu srcu i prijateljstvo s njim. Sretni smo što nas je zapao taj privilegij i to postaje naš poziv: biti njegovi prijatelji!

Imati Isusa za prijatelja najveća je utjeha. To svakog od nas može učiniti zahvalnim i radosnim učenikom koji može posvjedočiti da naša vlastita slabost nije prepreka za življenje

i prenošenje evanđelja. Naime, povjerljivo i osobno prijateljstvo s Isusom može biti duhovni ključ za prihvaćanje ograničenjâ koja svi imamo, te za življenje svojega vlastitog ljudskog stanja u duhu prihvaćanja. Iz toga prijateljstva može poteći radost koja »ispunja srca i čitav život« (apost. pob. Evangelii gaudium, 1), zato što, kao što je jedan veliki egzegzet napisao, prijateljstvo s Isusom je »iskra od koje nastaje požar oduševljenja i zanosâ«. [1]

Crkva je vaš dom

Po krštenju svaki od nas postaje punopravnim članom zajednice Crkve tako da svaki pojedini, bez isključenjâ ili diskriminacijâ, može reći: "Ja sam Crkva!". Crkva je, naime, vaš dom! Mi, svi zajedno, činimo Crkvu jer je Isus odlučio biti naš prijatelj. Ona – i to je nešto što sve bolje moramo učiti u sinodalnom procesu koji smo započeli – »nije zajednica savršenih, nego zajednica učenikâ na putu koji slijede Gospodina i kojima je potrebno njegovo oprostjenje« (Kateheza na općoj audijenciji, 13. travnja 2016.) U ovom narodu, koji kroči naprijed kroz povijesna zbivanja vođen Božjom riječju, »svi su protagonisti, nitko se ne može smatrati tek pukim statistom« (Obraćanje vjernicima Rimske biskupije, 18. rujna 2021.). Zato je svaki od vas pozvan dati vlastiti doprinos sinodalnom putu. Uvjeren sam da će, ako to doista bude »sudionički i inkluzivan crkveni proces« [2], crkvena zajednica njime biti stvarno obogaćena.

I danas se, nažalost, s mnogima od vas »u društvu postupa kao sa strancima. [Mnogi od vas] osjećaju da su uskraćeni za pripadnost i sudjelovanje« i »još uvijek postoje mnoge stvari koje [vam onemogućuju] punopravno građanstvo« (enc. Fratelli tutti, 98). Diskriminacija je još uvijek previše prisutna na različitim razinama društvenog života. Nju jačaju predrasude, neznanje i kultura kojoj je teško shvatiti neprocjenjivu vrijednost svake osobe. Na poseban način, smatrati još uvijek invaliditet bolešću – što je rezultat interakcije između socijalnih barijera i osobnih ograničenja svakog pojedinca – nešto je što pridonosi vašem odvajanju i jačanju stigmatizacije vas kao osoba.

Što se života Crkve tiče, »najgora diskriminacija [...] je nedostatak duhovne skrbi« (apost. pob. Evangelii gaudium, 200), koja se ponekad očituje u uskraćivanju pristupa sakramentima, što su neki od vas, nažalost, doživjeli. Učiteljstvo je u tom pogledu vrlo jasno i nedavno je u Direktoriju za kateheza izričito dalo do znanja da »nitko ne smije uskraćivati sakramente osobama s invaliditetom« (br. 272). Kad smo suočeni s diskriminacijama, upravo nas prijateljstvo s Isusom, koje svi primamo kao nezasluzeni dar, otkupljuje i omogućuje nam živjeti različitosti kao bogatstvo. On nas, naime, ne naziva slugama, ženama i muškarcima s polovičnim dostojanstvom, nego prijateljima: pouzdanicima koji su dostojni znati sve što je čuo od Oca svojega (usp. Iv 15, 15).

U vremenu kušnje

Prijateljstvo s Isusom štiti nas u vrijeme kušnje. Jako dobro znam da je pandemija Covida-19, iz koje se borimo izaći, imala i nastavlja imati vrlo ozbiljan utjecaj na živote mnogih

od vas. Pritom mislim, na primjer, na to da ste morali dugo vremena provoditi u kući; na teškoće na koje nailaze mnogi studenti i učenici s invaliditetom u pristupu alatima za učenje na daljinu; na osobne usluge koje su u mnogim zemljama već duže vrijeme obustavljene; i mnoge druge neugodnosti s kojima se svaki od vas suočio. Ali tu prije svega mislim na mnoge od vas koji živite u zajedničkim stanovima i patnju koju je donijela prisilna odvojenost od vama dragih osoba. Virus je poharao ta mjesta i, unatoč požrtvovnoj službi osoblja, odnio previše žrtava. Budite sigurni da su vam Papa i Crkva posebno bliski, s ljubavlju i nježnošću!

Crkva je uz one od vas koji se još uvijek bore protiv koronavirusa. Ona, kao i uvijek, potvrđuje da je prijeko potrebno svima omogućiti liječenje, pri čemu stanje invalidnosti ne smije biti prepreka pristupu najboljoj mogućoj dostupnoj skrbi. U tome smislu, neke biskupske konferencije, poput one Engleske i Walesa [3] te Sjedinjenih Američkih Država, [4] već su intervenirale tražeći poštovanje prava svakoga, bez diskriminacijâ, na zdravstvenu skrb.

Evandjelje je za sve

Iz prijateljstva s Gospodinom dolazi također naš poziv. On nas je izabrao da donesemo mnogo roda i da naš rod ostane (usp. Iv 15, 16). Predstavljajući se kao pravi Trs, želio je da svaka loza, koja je s njim povezana, donese rod. *Dà*, Isus želi da prispijemo »sreći za koju smo stvoreni. On želi da budemo sveti i ne očekuje da se zadovoljimo osrednjim, mlakim, razvodnjenim životom« (apostolska pobudnica *Gaudete et exsultate*, 1).

Evandjelje je također za tebe! Riječ je to koja je upućena svima, koja tješi i u isti mah poziva na obraćenje. Drugi vatikanski koncil, govoreći o općem pozivu na svetost, uči da su »svi Kristovi vjernici, kojega god staleža ili reda, pozvani na puninu kršćanskog života i na savršenstvo ljubavi [...]. Da bi postigli tu svetost, vjernici neka ulažu sile koje su primili prema mjeri Kristova dara da se [...] svom dušom posvete Božjoj slavi i služenju bližnjemu« (*Lumen gentium*, 40).

U evanđeljima se pripovijeda da, kad god bi osobe s invaliditetom susrele Isusa, njihov se život stubokom mijenjao i počele su biti njegovi svjedoci. To je, primjerice, slučaj s čovjekom slijepim od rođenja, koji, nakon što ga je Isus ozdravio, hrabro pred svima kaže da je On prorok (usp. Iv 9, 17); i mnogi drugi radosno razglašuju što im je Gospodin učinio.

Znam da neki od vas žive u izuzetno teškoj situaciji. Ali želim se obratiti upravo vama i zamoliti možda – tamo gdje za tim postoji potreba – članove vaše obitelji ili one koji su vam najbliži da pročitaju moje riječi, ili prenesu ovaj moj apel kojim vas pozivam da molite. Neka nitko ne kaže: »Ja ne umijem moliti« jer, kao što kaže Apostol, »Duh potpomaže našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sâm Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima« (Rim 8, 26). U evanđeljima, naime, Isus sluša one koji mu se obraćaju na naizgled neprikladan način, možda samo gestom (usp. Lk 8, 44) ili vapajem (usp. Mk 10, 46). U molitvi postoji poslanje koje je svima dostupno i ja ga želim povjeriti na poseban način vama. Nitko nije toliko slab da se ne može moliti, klanjati se Gospodinu,

slaviti njegovo sveto ime i posredovati za spas svijeta. Pred Svemogućim prepoznajemo da smo svi jednaki.

Draga braćo i sestre, vaša je molitva danas hitnija nego ikad. Sveta Terezija Avilska napisala je da su »u teškim vremenima potrebni jaki Božji prijatelji da podrže slabe« [5]. Vrijeme pandemije jasno nam je dalo do znanja da nam je stanje ranjivosti svima zajedničko: »Shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi, svi krhki i dezorijentirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno, svi potrebni utjehe drugoga« [6]. Prvi način da to učinimo jest molitva. Svi to možemo; i ako, poput Mojsija, trebamo potporu (usp. Izl 17, 10), sigurni smo da će Gospodin čuti naš zaziv.

Svima vama upućujem najbolje želje. Neka vas Gospodin blagoslovi i Majka Božja čuva.
Rim, Sveti Ivan Lateranski, 20. studenoga 2021.

[1] Rudolf Schnackenburg, *Amicizia con Gesù*, Brescia 2007., str. 68..

[2] Biskupska sinoda, Pripremni dokument. Za sinodalnu crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje, 2.

[3] Biskupska konferencija Engleske i Walesa, *Coronavirus and Access to Treatment*, 20. travnja 2020.

[4] USCCB – Ured za odnose s javnošću, *Statement on Rationing Protocols by Health Care Professionals in Response to COVID-19*, 3. travnja 2020.

[5] *Vita*, 15.5.

[6] *Izvanredna molitva u vrijeme pandemije*, 27. ožujka 2020.

IZJAVA STALNOG VIJEĆA HBK

JE LI CJEPIVO PROTIV COVIDA-19 MORALNO PRIHVATLJIVO?!

Iako je u više navrata bilo govora o cjepivu protiv Covid-19, čini nam se uputnim iznova reći nekoliko stvari. Ponajprije svjesni opasnosti uzrokovane pandemijom Covid-19, kao i trenutnim stanjem u društvu, potičemo vjernike i ljude dobre volje na promišljanje i konstruktivnu suradnju u sadašnjim okolnostima radi zajedničke dobrobiti pojedinaca i društva. Ovom kratkom Izjavom u duhu Isusova naloga »biti sol zemlje i svjetlo svijeta« želimo pružiti svjetlo Evanđelja u ovom izazovnom društvenom trenutku.

1. Kad je Kongregacije za nauk vjere, 21. prosinca 2020., objavila bilješku o korištenju nekih cjepiva protiv Covid-19, naznačila je da je »moralno prihvatljivo primiti cjepiva protiv Covid-19« (br. 2). Uz to potakla »na proizvodnju, odobravanje, distribuciju i ponudu etički prihvatljivih cjepiva koja ne stvaraju konflikt u savjesti, kod zdravstvenih djelatnika i kod onih koji će se cijepiti.« (br. 4). Cijepljenje, dakle, ostaje sredstvom prevencije i suzbijanja transmisije zaraznog agensa, ali po naputku Kongregacije, ono »mora biti dobrovoljno« (br. 5).

2. Posljednjih dana stvorilo se ozračje određenih pritisaka na osobe koje su očitovale problem vlastite savjesti. Tematiziranjem gubitka radnih mjesta i socijalnog statusa radi toga što se neki nisu cijepili dodatno je opteretilo i poljuljalo povjerenje i društvenu klimu.

Imajući u vidu kako je temelj društvenog uređenja poštivanje čovjeka i njegova dostojanstva, smatramo potrebnim uzeti u obzir argumente i razloge pojedinaca koji iz opravdanih razloga isključuju mogućnost cijepjenja. U tom kontekstu sve mjere i odluke za sprječavanje širenja zaraze koronavirusom trebaju biti bez prisile i uvjetovanja, kako ističe naputak Kongregacije, posebice u pogledu prava na rad, usluge i sudjelovanje u društvenom životu. Isto tako preporuča se korištenje neinvazivnih metoda i drugih oblika testiranja.

3. Imajući pred sobom čovjeka i njegovo dostojanstvo, potičemo vjernike i građane, djelatnike društvenih zbivanja, nositelje odgovornih službi u društvu, kao i djelatnike obavjesnih sredstava neka dadnu svoj osobni doprinos u stvaranju zdrave međuljudske klime. Neka u sprječavanju zaraze od koronavirusa paze na dostojanstvo čovjeka i njegova ljudska prava kako se ne bi stvorila diskriminacija u društvu. Posebice treba posvetiti pozornost starijima i siromasima i omogućiti im zdravstvenu i svaku drugu brigu da se osjećaju zaštićenima i „kod kuće“.

Zagreb, 12. studenog 2021.

Stalno vijeće HBK

PORUKA KOMISIJE »IUSTITIA ET PAX«

LJUBAVLJU NADVLADATI PANDEMIJU STRAHA

Pandemija bolesti COVID-19, uzrokovane virusom SARS-CoV-2, stavila je pred nas nove izazove i prisilila nas da napustimo uobičajeni način života i prihvatimo epidemiološke mjere koje zahtijevaju samoizolaciju, cijepjenje i druge oblike zaštite. Nitko nije mogao predvidjeti ovakvu situaciju te nas je sve zatekla nespremne i često dovodi u koliziju temeljne vrednote i stečene osobne slobode. Sve to od nas zahtijeva veliku odgovornost i razboritost, ali i žrtvu ljubavi prema bližnjemu, sve do odricanja od određenih osobnih sloboda. Ne čudi stoga što istovremeno dolazi i do određenih društvenih prijepora, iako imati različita mišljenja po sebi nije nešto loše za jedno društvo jer to razvija kritički duh i demokratičnost te pridonosi novim rješenjima. Međutim, danas kao da nije poželjno imati drukčiji stav te se samo produbljuju podjele u društvu što dovodi i do nepovjerenja u državne i zdravstvene institucije kao i u samu znanost, a nerijetko i do nepovjerenja jednih u druge. To otvara prostor pseudoznanstvenom govoru, sve do teorija zavjere. Suočeni s ovom situacijom, a u svjetlu sve veće zabrinutosti vjernika i građana, kao Komisija HBK-a za promicanje pravde i mira, slobodni smo crkvenoj, ali i široj javnosti, dobromjerno uputiti naša promišljanja kako bi se prevladale određene društvene napetosti kojima svakodnevno svjedočimo i kako bismo sve ljude dobre volje potaknuli na suradnju radi zajedničke dobrobiti društva, osobito u duhu supsidijarnosti i podijeljene odgovornosti.

1. Podjele u društvu. Iako se svi slažemo da ovu krizu treba nadvladati, razlikujemo se u pristupu rješavanja ovog problema. Jedni naglašavaju odgovornost za druge i za sebe te promiču cijepljenje kao jedini mogući odgovor. U središte stavljaju drugoga, ističući da nitko ne smije biti sebičan i misliti samo na sebe; cijepljenje se, dakle, poima kao čin ljubavi prema bližnjemu. To je istovremeno i kršćanska poruka koja nas poziva da nađemo brigu za samoga sebe i bližnjega stavimo u središte svoga života. Međutim, ima i onih koji naglašavaju da cijepljenje ne smijemo promatrati kao jedino sredstvo. U pozadini promidžbe cijepljenja vide razne manipulacije od strane međunarodnih korporacija i centara moći te pokušaj oduzimanja osobnih sloboda i zadiranje u dostojanstvo savjesti, jer svatko treba biti osobno odgovoran za svoje zdravlje i o tome samostalno donositi odluke. Nažalost ima i onih koji jednostrano i ničim potkrijepljeno čak osporavaju pandemiju te su promicanjem jednostranih, pristranih i znanstveno neutemeljenih sumnjičenja i širenjem straha pridonijeli stvaranju podjela u društvu. Mnogi od njih pritom nisu skrivali svoju crkvenost te su tako naštetili ne samo sebi i svojim bližnjima, nego i ugledu Crkve.

2. Nepovredivost osobne savjesti i društvena odgovornost. Govoreći o savjesti, Drugi vatikanski sabor istaknuo je da je ona najskrovitija jezgra i svetište čovjeka, gdje se on susreće sam s Bogom čiji glas odzvanja u njegovoj nutrini i poziva ga da čini dobro, a izbjegava zlo (usp. GS 16). Katekizam Katoličke Crkve stoga ističe da čovjek ima pravo djelovati po savjesti i u slobodi, da bi osobno donosio moralne odluke. Čovjeka se ne smije siliti da radi protiv svoje savjesti, niti ga se smije priječiti da radi po svojoj savjesti, osobito u vjerskoj stvari (usp. br. 1782). Čak i nesavladivo pogrešna savjest, kad čovjek bez osobne krivnje ne spoznaje objektivnu istinu, ne gubi svoga dostojanstva, jer nitko ne smije djelovati protivno uvjerenju vlastite savjesti. Polazeći od dostojanstva osobne savjesti, i Kongregacija za nauk vjere ističe da cijepljenje u načelu nije moralna obveza i da mora biti dobrovoljno. Iz toga slijedi da bi u slučajevima kad pojedinci imaju ozbiljne moralne prigovore i dvojbe te zdravstvene zabrinutosti u vezi s cjepivima, društvo i vlada to trebali poštivati i da se takve osobe ne bi smjelo prisiljavati na cijepljenje, jer to dovodi u pitanje samo dostojanstvo osobne savjesti. No, treba reći da nesavladivo pogrešna savjest ima svoje dostojanstvo u pojedinačnim slučajevima, a ne s obzirom na valjanost i obvezu načela i normi moralnoga zakona. Drugi vatikanski sabor zato ističe da smo svi pozvani „tragati za istinom i dobrom i ne dopustiti da savjest, zbog grješne navike, pomalo postaje gotovo slijepom“ (usp. GS 16). Sagledavajući stvarnost, moramo ipak priznati da su neki, bez potrebnih znanstvenih i medicinskih kompetencija i bez širine spoznaje i sagledavanja cjelokupne problematike, umjesto primjereno uloženog truda u formiranje osobnoga suda savjesti, miješajući razinu vjerničkog pristupa bolesti i znanstveno opravdane mjere preventivne zaštite, otišli na stranputice osporavanja svih preventivskih i epidemioloških mjera te su si neutemeljeno i neovlašteno prisvojili pravo donositi meritorne znanstvene i socijalno-etičke zaključke. Istodobno moramo priznati da takvo ponašanje podliježe i društvenoj odgovornosti. Naime, ako netko zahtijeva da zajednica poštuje njegovo uvjerenje, tada i on ima odgovornost prema zajednici.

K tome je potrebno naglasiti da zajednica ima pravo zahtijevati odgovorno ponašanje kojim nećemo drugoga ugrožavati te da ima pravo učiniti i pravno obveznim neke dužnosti i obveze građana kojima će osigurati opće dobro i mir čitavoga društva.

3. Savjest je dijaloška. Savjest je mjesto čovjekova susreta s Bogom, što uvijek uključuje i bližnjega, jer osobna sloboda uvijek je ograničena slobodom i pravom drugoga. Ljubav, naime, uvijek podrazumijeva poštovanje bližnjega i njegove savjesti. U vremenu pandemije to osobito dobiva na važnosti jer smo svi pozvani, kao članovi zajednice, skrbiti jedni o drugima. Nitko se ne smije ponašati kao da se to njega ne tiče, jer to nije odgovoran stav i plod zrele savjesti. Zar nam Isus nije dao primjer dobrog Samarijanca? Ne smijemo si dopustiti da budemo poput onih koji su čovjeka u nevolji zaobišli i nastavili svojim putem. To zasigurno nisu naši zdravstveni djelatnici, na čija je leđa pao ogroman teret suzbijanja pandemije. Našim milosrdnim Samarijancima dugujemo neizrecivu zahvalu zbog ljubavi koju iskazuju oboljelima. U tom duhu moramo prihvatiti evanđeoski poziv pape Franje, koji je u više prigoda istaknuo da je cijepljenje čin ljubavi. Svatko je od nas odgovoran za svoje zdravlje i zdravlje svojih bližnjih, ljudi koje susrećemo i s kojima živimo, za posljedice svoga osobnog izbora na zdravstveni sustav, za razinu medicinske skrbi i umiranje teških neadekvatno zbrinutih bolesnika koji ne boluju od bolesti COVID-19, za stopu smrtnosti oboljelih od bolesti COVID-19, za fizičku i mentalnu iscrpljenost te zdravlje preopterećenog medicinskog osoblja, za gospodarski sustav, radna mjesta i socijalni mir te za ukupno dobro svih građana. Kao kršćani, pozvani smo stalno rasti u svetosti i odgoju savjesti koja se upravo očituje u ljubavi prema bližnjemu i odgovornosti za opće dobro čitavoga društva.

4. Nadići moralne dvojbe. Od same najave pronalaska cjepiva za vjernike postoje određene moralne dvojbe s obzirom na moralnost primjene pojedinih od tih cjepiva. O tom se pitanju, kako bi pomogla u nadvladavanju spomenutih dvojbi u savjesti vjernika, očitovala Kongregacija za nauk vjere 21. prosinca 2020. te jasno istaknula da su sva odobrena cjepiva moralno prihvatljiva. Naime, kako naglašava Bilješka Kongregacije, s obzirom na okolnosti pandemije, manje je zlo poslužiti se i takvim cjepivima kako bi se spriječilo umiranje i zaustavila pandemija, nego ih odbiti, osobito u zemljama gdje vjernicima nije ponuđena mogućnost izbora cjepiva (usp. br. 2). Istaknuto je da se u ovom slučaju radi o materijalno udaljenoj i pasivnoj suradnji u zlu pobačaja te da vjernici, u situaciji kada postoji ozbiljna opasnost od širenja zaraznog virusa, mogu u savjesti prihvatiti takvu suradnju (usp. br. 3). Vjernici nemaju samo obvezu brinuti se o vlastitom zdravlju, nego i općem dobru, osobito u nedostatku drugih sredstava kako bi se spriječila pandemija i zaštitili najslabiji i oni najranjiviji (usp. br. 5). Istovremeno je pozvala farmaceutske tvrtke, zdravstvene agencije i međunarodne organizacije, kao i sve odgovorne, osobito političare, da se osiguraju uvjeti i sredstva za daljnje istraživanje i pronalaženje etički prihvatljivih cjepiva koja neće vjernicima i zdravstvenim djelatnicima stvarati dvojbe u savjesti (usp. br. 4).

5. Važnost prevencije i epidemioloških mjera. Nitko ne smije dovesti u pitanje odgovornost države u zaštiti građana od zaraznih bolesti te osporavati nužne, znanstveno uteme-

ljene mjere u suzbijanju pandemije, što uključuje i posebne sigurnosne mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, među kojima i obvezu pravilnog nošenja maske za lice ili medicinske maske, zabranu ili ograničenje održavanja javnih događanja i/ili okupljanja, zabranu ili ograničenje održavanja privatnih okupljanja, održavanje razmaka u odnosu na druge itd. Među te mjere pripada i cijepljenje. Koliko god one bile teške i zahtijevaju osobnu žrtvu, pozvani smo ih provoditi radi općeg dobra, jer svako pravo prati i određena moralna dužnost. Iako su ljudska prava i osobne slobode stup demokratskog društva, bez osjećaja odgovornosti za zajednicu nijedan pojedinac ne može opstati. Dobrobit pojedinca ovisi o zajednici, i obratno. Pozvani smo vjerovati u dobrotu i stručnost naših liječnika i stručnjaka za javno zdravstvo, da čine sve kako bi pomogli i zaštitili one koji su izloženi ovoj pošasti, a onima kojima je povjereno upravljanje državom da u skladu sa svojom odgovornošću žele dobrobit građanima i zajednici koja im je povjerena. U tom smislu, cijepljenje je važno sredstvo prevencije i suzbijanja širenja zaraznog virusa, a neupitno je i da višestruko štiti od težih simptoma i smrtnog ishoda. Drugim riječima, svatko je od nas pozvan procijeniti nadmašuje li dobrobit cijepljenja neželjene nuspojave i terete u svjetlu cjelovitog dobra njegove osobe, uključujući duhovna, psihološka i tjelesna dobra. Međutim, ova procjena terapijske razmjernosti i individualnog dobra mora biti razborita i odgovorna, u skladu sa vlastitom savješću i uz prethodno savjetovanje s obiteljskim liječnikom ili drugom stručnom osobom, jer osobna odluka ne smije nanositi štetu osobnom zdravlju i životu, ali ni zdravlju i životu drugih. Istodobno, subjektivna procjena pojedinca vrijedi samo za njega, a nikako za sve.

6. Nužnost zajedništva i osobne odgovornosti. Svaki pokušaj prisile i uvjetovanja nužno sobom nosi i gubitak povjerenja. Kao Crkva, koja je upućena svakom čovjeku, nismo pozvani dijeliti ljude, osobito u ovoj situaciji, na cijepljene i necijepljene. Isus nije dijelio ljude nego je snažno naglasio da nije došao pravednicima, već grešnicima i da ne trebaju zdravi liječnika, nego bolesni. Ne smijemo dopustiti da zdrav čovjek postane problem hrvatskog društva. Nije, naime, upitno da su cijepljeni sigurniji za svoje zdravlje i život. Potrebno je ipak istaknuti da potvrdu, kao valjan i siguran dokaz zaštite cijepljenih i onih osoba s kojima oni dolaze u kontakt, današnja znanost i praksa demantiraju. Ne dovodeći u pitanje COVID potvrde kao epidemiološku mjeru koja jamči određenu zaštitu od širenja virusa, moramo imati na umu da je sve očitije da cjepiva, iako sprečavaju teže oblike i smrtni ishod, ne sprječavaju ipak da se oni koji su ga primili ponovno ne zaraze te da tako i oni, iako u manjoj mjeri, prenose zarazu. Ne bi se smjelo zato u pitanje dovoditi načelo dobrovoljnosti cijepljenja niti dopustiti da COVID potvrda postane oblik indirektno prisile na cijepljenje i uvjetovanje radnim mjestom, jer to izaziva kod ljudi određeni strah i podsvjesni otpor te pridonosi rastu društvene napetosti.

Svaka naša odluka nužno sa sobom povlači i odgovornost te svatko odgovara i snosi posljedice za svoje ponašanje. U ovom vremenu pandemije stoga je važno uravnotežiti javnu i privatnu, društvenu i osobnu odgovornost za zdravlje. To od nas zahtijeva određeno žrtvovanje vlastite komocije, pobjeđivanje vlastitog straha te izlaganje određenom riziku kako bi se sačuvala zajednica, osobito oni najranjiviji. Kao važno sredstvo prevencije i suzbijanja širenja zaraze te kao čin ljubavi i promicanja općeg dobra, preporučujemo

zato cijepljenje, nošenje maski i održavanje tjelesne udaljenosti. U tom duhu valja prihvatiti i obvezu testiranja za one koji nisu cijepljeni. A nakon što smo savjesno i odgovorno izvršili sve svoje društvene obveze i moralne dužnosti, budući da je čovjek uvijek važniji od materijalnih sredstava, nijedan oblik zaštite te prevencije protiv pandemije bolesti COVID-19 ne bi smio ići na štetu građana.

7. Vjernost evanđelju i evangelizacijskom poslanju Crkve. Suočavanje s pandemijom bolesti COVID-19 zahtijeva od svih pastira i vjernika vjernost Isusu Kristu i njegovu evanđelju te evangelizacijskom poslanju Crkve. Na taj način najbolje služimo dobrobiti svakog čovjeka, njegovu dostojanstvu i slobodama te općem dobru čitavoga društva. Vjernost Isusu Kristu i njegovu evanđelju sve nas poziva na razumnost, na poštovanje znanosti i medicinske struke, na povjerenje u rezultate njihova istraživanja te na prihvaćanje preporuka kako skrbiti o vlastitu zdravlju i o zdravlju svojih bližnjih. Napokon, poziva nas i na osobnu poniznost, na odmak od zloporabe kršćanskih simbola i od profaniranja Euharistije, Blažene Djevice Marije i molitve. Na osobit način pozivamo svećenike, redovnike i redovnice na odgovorno ponašanje te da pridržavanjem svih epidemioloških mjera i svima oko sebe pruže primjer društvene odgovornosti te djelotvorne ljubavi prema bližnjima.

U ovim vremenima pandemije i u vremenu došašća osobito nam je njegovati duh zajedništva, poniznosti i povjerenja te put dijaloga i sinodalnosti, na koji smo zakoračili kao Crkva. Nadom i ljubavlju pozvani smo nadvladati pandemiju straha i osnažiti uzajamno povjerenje te u otvorenosti prema d/Drugome i d/Drugačijem prepoznati Isusa Krista, koji je naš jedini istinski izbavitelj iz svake nevolje i zla te jedini spasitelj ovoga svijeta.

U Zagrebu 6. prosinca 2021.

✠ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Komisije HBK-a Iustitia et pax

PORUKA PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK ZA ŽIVOT I OBITELJ STARIJIM OSOBAMA

Drage starije osobe, dragi djedovi i bake, nakon što smo 25. srpnja ove godine obilježili prvi Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba želim vam, u ime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj i svoje ime, i danas, na Međunarodni dan starijih osoba, iskazati svoju blizinu i uputiti svoju čestitku.

Svjestan sam da vas muče brojne teškoće i problemi svojstveni staračkoj dobi, kao i da su mnoge poteškoće s kojima se susrećete posljedica vremena u kojemu živimo, ali vam danas želim prenijeti i poruku da u svemu tome ipak niste sami. U našem društvu i Crkvi, kao i u vašim obiteljima, ima onih kojima je stalo do vas, onih koji su spremni djelotvornom ljubavlju biti s vama i konkretno se zauzeti za vas i vašu dobrobit. Sjetimo se samo koliko je truda i ljubavi u ovom vremenu pandemije uloženo da bi se sačuvalo svaki ljudski

život. To je nešto što je vrijedno istaknuti i što trebamo cijeliti, ali tome svojim odgovornim ponašanjem trebamo dati i svoj doprinos. Želio bih da među onima koji vam u vašoj staračkoj dobi žele prići s ljubavlju, iako na drugačiji način, prepoznate i Vijeće Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj. Vođeni sviješću da su vaši problemi također problemi Crkve, ali i da ste vi i vaša staračka dob također dar Crkvi, prije nekoliko smo godina započeli ciklus obiteljskog pastoralnog posvećen starijim osobama, međugeneracijskoj solidarnosti te poslanju djedova i baka. Planiramo ga zaključiti iduće godine Nacionalnim susretom hrvatskih katoličkih obitelji. Neće to biti kraj našeg zauzetog pastoralnog zanimanja za vas i vaše potrebe, nego novi početak jer sve ono što smo činili ostaje pastoralna ponuda i za iduće pastoralne cikluse, a ujedno i prilika da se na različitim razinama u Crkvi, a osobito onoj župskoj, nastavimo brinuti za vas u ljubavi koja je pokretač svega.

Uz iskrene čestitke za Međunarodni dan starijih osoba i želju da ga provedete u dobrom društvu i dobrom zdravlju, na sve vas zazivam Božji blagoslov i zagovor Blažene Djevice Marije u čiji mjesec ulazimo i svete Male Terezije koja se danas slavi, a koja nas uči da je i ljubav zvanje i poučava kako, odgovarajući na taj poziv, ljubiti Boga i bližnjega u malim svakodnevnim stvarima.

U Rijeci, 1. listopada 2021., na spomendan svete Terezije od Djeteta Isusa,

mons. Mate Uzinić,
predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj

PORUKA PREDSJEDNIKA ODBORA HBK ZA PASTORAL POMORACA 2021.

SV. NIKOLA - ŽIVI SVJETIONIK ZA POMORCE I RIBARE NA MORU ŽIVOTA

Dragi pomorci i ribari!

Svake godine o blagdanu sv. Nikole biskupa, vašeg nebeskog zaštitnika, šaljemo vam poruku kojom vas želimo ohrabriti i usmjeriti vaša srca i pogled prema nebeskom Ocu, stvoritelju svega, pa tako i mora i svega blaga što ga more u sebi krije.

Tu golemu vodenu površinu koja spaja udaljene kontinente, vi pomorci koristite kao put koji daleke obale čini bližima, a ljude koji njime plove bliskima. Prenoseći na svojim lađama mnogovrsna dobra različitih krajeva i zemalja, jer uvijek nešto odvozite ili nešto dovozite, vi pomorci pridonosite povezanosti ljudske zajednice i osnažujete osjećaj bratstva među ljudima.

U sličnoj ste misiji i vi ribari, koji svoje mreže uranjate moru u dubinu, u taj veliki Božji ribnjak, kako biste njegove plodove ponudili ljudima za hranu, a zauzvrat dobili sredstva potrebna za život svojih obitelji. Na taj način, još više, očitujete važnost i potrebu bratskog zajedništva. Zapravo, tako najbolje svjedočite kako je najveći dar za čovjeka upravo sam čovjek te da se u izmjeni darova, odnosno u sebedarju događa punina života i zajedništva djece Božje.

Iskustvo nas uči da kopneni i morski putovi imaju svoje signale i znakove koje treba prepoznati i poštivati kako bismo sigurno putovali, mirno plovili i sretno stigli do cilja. Ti su znakovi na kopnenim putovima, posebno u napučenim urbanim sredinama, svjetla semafora, dok su na prostranim morskim putovima to velika svjetla, svjetionici. Svjetionici su najveći i najznačajniji objekti pomorske signalizacije, a služe za označavanje blizine obala, pličina i grebena. Oni omogućuju sigurnu dnevnu i noćnu plovidbu određenim morskim područjem, te sigurno i mirno uplovljavanje u luku.

Ovih posljednjih dana zapala me milost promatrati kako nastaje jedno umjetničko djelo. Fra Joakim Jaki Gregov, akademski kipar koji već dugi niz godina živi i djeluje u Hvaru, upravo je dovršio izradu kipa sv. Nikole za hvarsku bratovštinu sv. Nikole. Skulptura je isklesana u bijelom bračkom kamenu kao elegantna izdužena vertikalna, zapravo kao svjetionik. Uistinu je to čudesna i izvorna ideja: sv. Nikola kao živi svjetionik za pomorce i ribare na moru života.

Svjetlo kojim je bio prožet sv. Nikola biskup, taj živi svjetionik, jest ljubav. Božja ljubav kojom Stvoritelj preko sv. Nikole želi zahvatiti srca svih njegovih štovatelja, posebno vas pomoraca i ribara, kako biste i sami postali živa svjetla – svjetionici koji žarom svoje ljubavi uočavaju i svladavaju oluje na moru života, danas učestalije i pogubnije od morskih oluja kojima ste izloženi na pučini.

Kako bi, bez tog svjetla, bilo moguće primijetiti i na vrijeme ugasiti oluju koja se može dogoditi zbog razdvojenosti od obitelji, posebno razdvojenosti supružnika? Kako bez tog svjetla utišati oluju koja se nerijetko događa zbog nesnošljivosti među članovima posade koji dijele istu sudbinu? Kako bez tog svjetla izbjeći oluje koje se rađaju iz osjećaja osamljenosti i često vode u alkoholizam i druge poroke?

Sve su to opasnosti, uz more drugih, koje se, ako ih navrijeme ne uočimo, mogu pretvoriti u prave oluje s kobnim ishodom.

Zato je sv. Nikola, ta živa lanterna Božje ljubavi, za vas pomorce i ribare neizmjerni Božji dar, zapravo jedina mogućnost da ostanete mirni i postojani u svim olujama, kako onima na pučini mora, tako i onima na moru života, te da se uvijek iznova sretno vraćate u luku i sa sobom, uz kruh, donosite mir i Božji blagoslov svojoj obitelji i svima koje ljubite.

To je upravo ono što je svim ljudima pa tako i vama pomorcima i ribarima, kao i članovima vaših obitelji, najbitnije te stoga i najpotrebnije.

Kao biskup kojemu je povjerena pastoralna briga i skrb za pomorce i ribare, obećavam iskrene molitve. Na blagdan vašeg zaštitnika u prosincu ove godine bit ću na Visu, u Komiži, gdje ću sv. Misu slaviti u drevnoj crkvi sv. Nikole. Prikazat ću je za vas i vaše obitelji.

Dragi pomorci i ribari, čestitam vam blagdan sv. Nikole, želim mirno more, sretan povratak u luku i obilje Božjeg blagoslova po zagovoru vašeg nebeskog zaštitnika.

U Hvaru, 24. studenoga 2021.

✠ Ranko Vidović, hvarski biskup
predsjednik Odbora HBK za pastoral pomoraca

**POSLANICA PREDSEDNIKA HRVATSKOGA CARITASA
MONS. BOŽE RADOŠA ZA NEDJELJU CARITASA****– 12. prosinca 2021. –****RADOST DARIVANJA – PUT OBRAĆENJA**

Nedjelja Caritasa izrasta iz Radosne nedjelje (Gaudete). Prepoznatljiva je po jedinstvenom suputniku i sugovorniku – Ivanu Krstitelju, koji poziva na obraćenje i sugerira da put obraćenja prolazi dionicom solidarnosti, pravednosti i nenasilja. Poruku za Nedjelju Caritasa razabiremo u poruci Isusovog preteče.

Glas pustinjaka Ivana odzvanja jordanskom dolinom: »Obratite se!« Ivanov glas je zreo, sazrijeva u šutnji, miru pustinje, hranio ga je sadržajem i smislom koji samo pustinja u svojoj ogoljelosti i bogatstvu u dodiru s Bogom dariva. Oštar je i šiba dok govori s distance, ali srdačan i blag kad mu se sugovornik približi.

Bistrim okom, kojega je pustinja izoštrila, Glasonoša radosti gleda u smjeru ljudskoga kretanja, ali vidi i put po kojem Spasitelj dolazi. Razabire, ako nastave započetim putem, neće ga susresti. Moraju se obratiti, okrenuti i zaputiti drugim putem, kako bi ga susreli i s Njim pošli na hodočašće života.

Živopisno ukazuje da se doline slabosti i brda samodostatnosti trebaju izravnati kako bi vidjeli dalje od sebe, vidjeli one pored sebe – jer oni su nezaobilazan dio puta, jedino u društvu s njima mogu poći u susret. Za svakoga ima putokaz na dionici solidarnosti, pravednosti i nenasilja.

Mnoštvo [solidarnost] senzibilizira za socijalnu osjetljivost, da ne čuvaju rezervnu haljinu, nego da njome pokriju suputnika koji je gol, jer je po njegovoj mjeri sašivena.

Carinike [pravednost], državne službenike, upozorava na virus korupcije, da postupaju po zakonu i hode ravnim putem jer pohlepa uništava suputnike.

Vojnike [nenasilje] motivira da budu graditelji mira, a ne izvor pobune, nesigurnosti i straha; da prepoznaju u drugima suputnike a ne suparnike.

I mi, na putu za Betlehem, željni smo jasnih putokazâ. Puno govorimo, međusobno se uvjeravamo, sve smo glasnjiji, zavaravamo se da jačina glasa daje snagu argumentima; puno je praznine. Priželjkujemo vijaču Onoga koji će pročistiti naše gumno, spaliti pljevu naših praznina i sačuvati žito za hranu zajedništva.

U borbi „jakih“ sjeme zajedništva čuvaju potisnuti na periferiju društva. Njihova ispružena ruka nije tek ruka prosjaka, ona je dar, poziv na zajednički hod, prilika da se oslobodimo od sebe i sebičnosti, okrenemo drugima i obratimo. Marginalizirani znaju put, a i sami su nezaobilazna dionica puta, prema Betlehemu. U mjeri u kojoj im ruku prihvatimo ravnim putem za Kristov dolazak i idemo mu u susret. Oni su uzorana njiva na koju možemo posijati ljubav i niknut će radost.

Elizabeta Ugarska, svetica siromaha poučava: Ondje gdje siješ ljubav, niče radost.

Nedjelja Caritas a ore njivu naše duše za sjetvu ljubavi da radost Božića nikne i procvjeta u srcima darovanoga i darovatelja.

U Varaždinu, 23. studenoga 2021.

✠ Bože Radoš,
varaždinski biskup
i predsjednik Hrvatskog Caritasa

➤ IZVJEŠTAJI

PRIOPĆENJE SA 63. ZASJEDANJA SABORA HBK

– 22. listopada 2021. –

Plenarno zasjedanje Sabora Hrvatske biskupske konferencije, 63. u nizu, održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića u sjedištu HBK u Zagrebu od 19. do 21. listopada 2021. Na početku zasjedanja sudjelovao je i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua. Kao izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine na zasjedanju je sudjelovao njezin predsjednik vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić koji je prikazao aktualno stanje u Crkvi i društvu u Bosni i Hercegovini.

Pozdravljajući nazočne na početku zasjedanja predsjednik HBK nadbiskup Puljić posebni pozdrav uputio je novom subotičkom biskupu Slavku Večerinu koji je prvi put kao gost bio nazočan na zasjedanju HBK. Ujedno je čestitao nedavno imenovanom srijemskom biskupu koadjutoru mons. Fabijanu Svalini te mu zahvalio na višegodišnjem služenju u različitim službama Hrvatske biskupske konferencije.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su promišljali o sinodalnom putu na koji je papa Franjo poveo Crkvu, a koji će svoj vrhunac imati u održavanju XVI. opće redovite skupštine Biskupske sinode 2023. u Rimu na temu „Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje“. Prikazana je povijest Biskupske sinode kao trajne ustanove Katoličke Crkve koju je 1965. utemeljio papa Pavao VI. Predstavljen je pripremni dokument pape Franje za Sinodu s posebnim naglaskom na dio koji se odnosi na Biskupske konferencije. Predviđeno je da na kraju prve etape sinodalnog hoda koji će se odvijati u partikularnim Crkvama biskupije pošalju sažetke svojih razmišljanja i razlučivanja Biskupskoj konferenciji. Tako je odlučeno da će se u Hrvatskoj biskupskoj konferenciji do blagdana sv. Josipa 19. ožujka 2022. iz nadbiskupija i biskupija poslati sažetci, iz kojih će se izraditi sadržaj koji će se dostaviti do kraja travnja 2022. Tajništvo Biskupske sinode u Rimu. Biskupi su upoznati i s iskustvima održavanja sinoda u Đakovačko-osječkoj i Zagrebačkoj nadbiskupiji te s nedavno započetom sinodom u Vrhbosanskoj nadbiskupiji.

Posebna pozornost na zasjedanju je posvećena i Godini obitelji Amoris laetitia koja je otvorena 19. ožujka 2021. uz petu obljetnicu objave istoimene apostolske pobudnice pape Franje o ljepoti i radosti obiteljske ljubavi. Planirano je da godina završi 26. lipnja 2022. jubilarnim 10. svjetskim susretom obitelji u Rimu i diljem svijeta. Osnovni cilj Godine

obitelji je ponuditi Crkvi prigodu za produblјivanje sadržaja ove apostolske pobudnice. To je godina u kojoj se želi potaknuti prepoznavanje važnosti obitelji koju treba staviti u središte brige Crkve i društva. Uz to je istaknuta važnost kvalitetne pripreme za susret pa će u tom vidu biti ponuđeni i neki sadržaji.

Na zasjedanju je bio predstavljen i Ekumenski vademecum, koji je u hrvatskom prijevodu objavljen prije nekoliko dana. U kontekstu promišljanja o ekumenskom djelovanju HBK, biskupi su izabrali članove Biskupske komisije za ekumenizam: šibenskog biskupa mons. Tomislava Rogića i bjelovarsko-križevačkog biskupa mons. Vjekoslava Huzjaka, a za predsjednika Komisije izabran je požeški biskup mons. Antun Škvorčević.

Nakon detaljne analize i rasprave te određenih izmjena i dopuna, na ovom je zasjedanju potvrđen Pravilnik Hrvatske biskupske konferencije koji je u proteklih pet godina bio dan ad experimentum. Predsjednici pojedinih Komisija, Vijeća i Odbora HBK na zasjedanju su podnijeli svoja izvješća.

Kao što je poznato, planirani Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži u Zagrebu otkazan je zbog potresa i pandemije. Stoga su biskupi odlučili da se idući susret održi u Bjelovaru 17. rujna 2022. Osim toga, potvrđeno je da će se Četvrti nacionalni susret katoličkih obitelji održati u Ludbregu 21. i 22. svibnja 2022.

Tajništvo HBK

ODRŽANA SJEDNICA VIJEĆA HBK ZA NAUK VJERE

– 4. studenoga 2021. –

Redovita sjednica Vijeća HBK za nauk vjere pod predsjedanjem predsjednika sisačkog biskupa mons. dr. sc. Vlade Košića, održana je u srijedu, 3. studenoga 2021., u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Sjednici su, uz predsjednika biskupa Košića, nazočili prof. dr. sc. Ante Mateljan, prof. dr. sc. Mijo Nikić, izv. prof. dr. sc. s. Valerija Kovač i doc. dr. sc. Richard Pavlić.

Predsjednik Vijeća mons. Košić najprije se osvrnuo na pozitivan odjek i prihvaćenost dokumenta *Pandemija i potres – poziv na obraćenje*, koji je Vijeće objavilo 18. ožujka 2021. Biskup je također izvijestio da je Komisija za nauk vjere Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine preuzela dokument *Karizmatski pokret i obnova u Duhu u Katoličkoj Crkvi*, koji je Vijeće objavilo 24. lipnja 2020. Potom su članovi široko raspravljali o adresatima, ciljevima i sadržajnim naglascima novoga dokumenta u pripremi, koji će biti posvećen sakramentu ženidbe – još jednom žarišnom pitanju iz suvremenoga vjerničkog života i pastoralne prakse. Članovi su potom razgovarali o aktualnim događanjima u Crkvi i društvu, posebno o započetom sinodalnom hodu u pojedinim biskupijama. Slijedili su prijedlozi za daljnji plan rada Vijeća kao i utvrđivanje novih tema o kojima bi ono moglo dati svoj poticajni doprinos. Članovi su zaključno naglasili da valja zadržati pozitivno usmjerenje Vijeća, koje je pozvano prije svega vjernicima dati smjernice vezane za aktualna pitanja vjere i života.

Broj: 531/2021.

Krk, 22. prosinca 2021.

NOVI ZAZIVI U LAURETANSKIM LITANIJAMA I LITANIJAMA SV. JOSIPA

Slijedom odluke HBK donešene na 63. plenarnom zasjedanju održanom od 19. do 21. listopada 2021. u Zagrebu, a na temelju odluke pape Franje, i u našoj biskupij neka se dodaju novi zazivi u Lauretanskim litanijama i Litanijama sv. Josipa, kako je niže naznačeno.

Lauretanske litanije

Gospodine, smiluj se!

Kriste, smiluj se!

Gospodine, smiluj se !

Kriste, čuj nas!

Kriste, usliši nas!

Oče Nebeski, Bože, smiluj nam se

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože

Duše Sveti, Bože,

Sveto Trojstvo, jedan Bože,

Sveta Marijo, moli za nas

Sveta Bogorodice,

Sveta Djevo Djevice,

Majko Kristova,

Majko Crkve,

Majko milosrđa,

Majko Božje milosti,

Majko nade,

Majko prebistra,

Majko prečista,

Majko neoskvrnjena,

Majko nepovrijeđenja,

Majko ljubezna,

Majko divna,

Majko dobroga savjeta,

Majko Stvoriteljeva,

Majko Spasiteljeva,

Djevice premudra,

Djevice časna,

Djevice hvale dostojna,
Djevice moćna,
Djevice milostiva,
Djevice vjerna,
Ogledalo pravde,
Prijestolje mudrosti,
Uzroče naše radosti,
Posudo duhovne,
Posudo poštovana,
Posudo uzorna pobožnosti,
Ružo otajstvena,
Tornju Davidov,
Tornju bjelokosti,
Kuće zlatna,
Škrinjo zavjetna,
Vrata nebeska,
Zvijezdo jutarnja,
Zdravlje bolesnih,
Utočište grješnika,
Okrjepo selilaca,
Utjeho žalosnih,
Pomoćnice kršćana,
Kraljice anđela,
Kraljice patrijarha,
Kraljice proroka,
Kraljice apostola,
Kraljice mučenika,
Kraljice priznavalaca,
Kraljice djevica,
Kraljice svih Svetih,
Kraljice bez grijeha istočnoga začeta,
Kraljice na Nebo uznesena,
Kraljice svete krunice,
Kraljice obitelji,
Kraljice Hrvata,
Kraljice mira,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj nam se!

Moli za nas, sveta Bogorodice!
Da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se: Dopusti nama, slugama svojim, molimo Te, Gospodine Bože, da se neprestano radujemo duševnome i tjelesnom zdravlju i da se slavnim zagovorom Blažene Marije, vazda Djevice, izbavimo od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen

Litanije sv. Josipa

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluje se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Oče nebeski, Bože, smiluj nam se!
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj nam se!
Duše Sveti, Bože, smiluj nam se!
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj nam se!

Sveta Marijo, moli za nas!
Sveti Josipe, moli za nas!
Slavni porode Davidov, moli za nas!
Svjetlosti patrijarha, moli za nas!
Zaručnice Bogorodice, moli za nas!
Čuvaru Otkupiteljev, moli za nas!
Stidljivi čuvaru Djevice, moli za nas!
Hranitelju Sina Božjega, moli za nas!
Brižni branitelju Kristov, moli za nas!
Slugo Kristov, moli za nas!
Služitelju spasenja, moli za nas!
Glavaru slavne obitelji, moli za nas!
Josipe pravedni, moli za nas!
Josipe prečisti, moli za nas!
Josipe premudri, moli za nas!
Josipe jaki, moli za nas!
Josipe poslušni, moli za nas!
Josipe vjerni, moli za nas!
Ogledalo strpljivosti, moli za nas!
Ljubitelju siromaštva, moli za nas!
Uzore radnika, moli za nas!
Uresu domaćega života, moli za nas!
Čuvaru djevica, moli za nas!

Potporo obitelji, moli za nas!

Potporo u teškoćama, moli za nas!

Utjeho bijednih, moli za nas!

Ufanje bolesnih, moli za nas!

Zaštitniče prognanih, moli za nas!

Zaštitniče potlačenih, moli za nas!

Zaštitniče siromašnih, moli za nas!

Zaštitniče umirućih, moli za nas!

Strahu zlih duhova, moli za nas!

Pokrovitelju svete Crkve, moli za nas!

Zaštitniče Hrvatske, moli za nas!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, oprostí nam, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, usliši nas, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, smiluj nam se!

Postavio ga je gospodarom doma svojega.

I poglavarom svega imanja svojega.

Pomolimo se:

Bože, koji si se neiskazanom providnosti udostojao izabrati blaženoga Josipa za zaručnika presvetoj Majci svojoj, daj, molimo, da koga kao pokrovitelja častimo na zemlji, zavrijeđimo imati zagovornikom na nebu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

✠ Ivica, biskup

Broj: 532/2021.

Krk, 22. prosinca 2021.

GODIŠNJE KLANJANJE PRESVETOM

Niže se donosi raspored godišnjeg svečanog klanjanja za pojedine župe prema danima koje su same župe izabrale.

Oni župnici koji ekskuriraju, te zbog veoma malog broja vjernika nisu u mogućnosti održati takvo svečano klanjanje, neka održavaju barem jedan sat klanjanja u tim župama, ako mogu, i u više navrata.

Banjol.....	zadnja nedjelja listopada	Cres.....	Maslinska nedj., Vel. Ponedjeljak
Barbat.....	II. vazmena nedjelja	Ćunski	Tijelovo
Baška	misijaska nedjelja	Dobrinj.....	zadnja nedjelja travnja
Bašč. Draga.....	I. nedjelja svibnja	Dragozetići.....	Maslinska nedjelja
Belej	I. nedjelja svibnja	Dubašnica.....	IV. korizmena nedjelja
Beli.....	V. korizmena nedjelja	Garica.....	I. nedjelja listopada

Kampor.....	Bijela nedjelja	Osor.....	III. nedjelja rujna
Kornić.....	Krist Kralj	Polje.....	Krist Kralj
Kras.....	zadnja nedjelja lipnja	Poljica.....	I. nedjelja studenog
Krk.....	Maslinska nedj., Veliki Ponedjeljak	Punat.....	Misijska nedjelja
Linardići.....	IV. nedjelja listopada	Punta Križa.....	Tijelovo
Lopar.....	III. nedjelja listopada	Rab.....	Krist Kralj
Lubenice.....	zadnja nedjelja rujna	Risika.....	IV. vazmena nedjelja
Lun.....	III. nedjelja lipnja	Supetarska Draga.....	III. nedjelja svibnja
Mali Lošinj.....	Cvjetnica, Vel. Ponedjeljak	Susak.....	Tijelovo
Martinšćica.....	III. vazmena nedjelja	Sv. Vid.....	I. nedjelja listopada
Mundanije.....	Krist Kralj	Ustrine.....	I nedjelja listopada
Nerezine.....	Maslinska nedjelja	Valun.....	zadnja nedjelja travnja
Novalja.....	II. nedjelja došašća	Veli Lošinj.....	Cvjetnica, Veliki Ponedjeljak
Njivice.....	Misijska nedjelja	Vrbnik.....	I nedjelja studenog
Omišalj.....	Krist Kralj	Vrh.....	zadnja nedjelja listopada
Orlec.....	Tijelovo		

✱ Ivica, biskup

Broj: 533/2021.

Krk, 22. prosinca 2021.

MISE »PRO FAMILIA ET IUVENTUTE«

Donosimo kalendar slavljenja sv. misa u 2022. godini koji se odnosi na molitveno djelo: »Pro familia et iuventute«. U to su djelo uključeni naši dijecezanski svećenici i samostani redovnika na području naše biskupije. Neka svatko unese u svoju knjigu misnih intencija ovu nakanu na određeni dan, a župnici neka prethodne nedjelje upozore vjernike na ovu molitvenu nakanu i pozovu ih na sudjelovanje.

I. Raspored svetih misa na subote*Siječanj*

- 08. Badurina D. Zvonimir i Vidas Josip
- 15. Barbiš Anton
- 22. Barbiš Marinko i Volarić Božidar
- 29. Boras Krunoslav i Zec Antun

Veljača

- 05. Bozanić Anton i Zec Slavko
- 12. Brnić Ivan ml. i Zubović Robert
- 19. Brnić Ivan st. i Žic Mate
- 26. Brozić Frane i Žuškin Denis

Ožujak

- 05. Budinić Anton i Franjevci konv. – Cres
- 12. Buić Ivan i Franjevci OFM - Košljun
- 19. Crnović Tomislav
i Franjevci OFM - Kampor
- 26. Dabo Boris i Franjevci TOR - Glavotok

Travanj

- 02. Dašek Marin i Franjevci TOR - Krk
- 09. Debelić Ivan i i Franjevci TOR - Martinšćica
- 23. Debelić Tomislav i Sudac Zlatko
- 30. Depikolozvane Anton i Franjevci TOR – Porat

Svibanj

07. Deželić Dinko
i Karmelićani – Krk
14. Guszak Milivoj
21. Hendrih Marin
28. Ilijić Nikola

Lipanj

04. Ilijić Saša
11. Jurasić Ivan
18. Justinić Dinko
25. Karabaić Josip

Srpanj

02. Katunar Ivan
09. Katunar Ivica
16. Kirinčić Vedran
23. Kordić Ivica
30. Kordić Petar

Kolovoz

06. Kosić Josip
13. Kosić Marijan
20. Krajnović Kristijan
27. Kučić Renato

Rujan

03. Malović Saša
10. Markulić Franko
17. Martinčić Vjekoslav
24. Milovčić Ivan

Listopad

01. Mrakovčić Božidar
08. Mrakovčić Mladen
15. Paljević Luka
22. Papić Ranko
29. Perović Kristijan

Studenj

12. Plješa Ivan
19. Polonijo Matej
26. Radić Nikola

Prosinac

03. Rodinis Enco
10. Seršić Zvonimir
17. Valković Jerko
24. Velčić Franjo
31. Andrija Živković

II. Raspored svetih misa na Marijine blagdane

- 01.01. N. God. Sv. Bogorodica
– Mons. Valter Župan, biskup u miru
11.02. Gospa Lurdska
– Šabalja Filip
16.07. BDM od Karmela
– Španjić Silvio
05.08. Gospa Snježna
– Šuljić Anton
15.08. Velika Gospa
– Mons. Ivica Petanjak, biskup

- 08.09. Mala Gospa
– Tamarut Anton
15.09. Gospa Žalosna
– Toljanić Antun
07.10. BDM od sv. Krunice
– Turčić Anton
21.11. Prikazanje BDM
– Turčić Ivan
08.12. Bezgrešno začeće BDM
– Valković Anton

✠ Ivica, biskup

Broj: 534/2021.

Krk, 22. prosinca 2021.

OBVEZE PREMA ORDINARIJATU

Statistiku vjerskog života župe za 2021. godinu župnici trebaju poslati ovom Ordinarijatu **do konca siječnja 2022.**

Financijski izvještaj za godinu 2021. treba dostaviti Ordinarijatu **do konca veljače 2022.** Ukoliko neke župe nisu poslale izvještaj za neku od proteklih godina, neka to učine čim prije.

Matice – parice za 2021. dostavljaju se ovom Ordinarijatu preko dekanskih ureda. Ti će ih uredi poslati Ordinarijatu **najkasnije do konca ožujka 2022.**

Molimo župnike da budu točni u izvršavanju gornjih obveza, naročito slanja statistika kako bi i Ordinarijat mogao na vrijeme izvršiti svoje obaveze prema središnjim uredima Svete Stolice.

✘ Ivica, biskup

KRONIKA BISKUPA IVICE PETANJKA

Krčki biskup mons. Ivica Petanjak, OFM Cap., je:

Rujan

15. susreo se u biskupskom domu s bogoslovima Krčke biskupije;
  - u biskupskom domu primio u posjet vlč. Vjekoslava Martinčića i predstavnike Kolejana iz Gabonjina;
16. sudjelovao u Zagrebu na sastanku nacionalne ravnateljice Papinskih misijskih djela i nad/biskupijskih povjerenika za misije;
21. u Rijeci sudjelovao na Teološko-pastoralnom seminaru Riječke metropolije;
26. predslavio svetu misu u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci i sudjelovao u predstavljanju knjige s. Dobroslave Mlakić, *Udruga kćeri Presvetoga Srca Isusova u Trstu i Marija Kozulić 1879.-1889.*;
30. na Košljunu sudjelovao na sprovodnim obredima i predvodio svetu misu zadušnicu za pok. fra Klementa Sršena, OFM.

Listopad

1. u biskupskom domu primio u posjet vlč. Borisa Daba, misionara iz Zambije;
2. u Krku, u »Oazi Kraljice mira«, sudjelovao na biskupijskom susretu vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri;
4. u Krku kod franjevac trećoredaca predslavio svetu misu o blagdanu svetog Franje Asiškog;
10. predvodio biskupijsku hodočasničku svetu misu na Trsatu i otvorio biskupijsku etapu za biskupsku sinodu o sinodalnosti;
11. u biskupskom domu primio u posjet predstavnike projekta »72 sata bez kompromisa« za grad Krk: Roberta Brozića, Sanju Bjelobradić i Luciju Depikolozvane;
13. u Krku sudjelovao na jesenskom plenarnom sastanku svećenika Krčke biskupije;
14. u katedrali predvodio svetu misu za početak projekta »72 sata bez kompromisa«;
17. u Belom blagoslovio župnu crkvu (nakon dovršenih radova) i predvodio svetu misu;
19. – 21. sudjelovao na plenarnom zasjedanju HBK-e u Zagrebu;
24. u Supetarskoj Dragi krstio Josipa Buzu – Vidasa, peto dijete obitelji Nenada i Josipe Buza – Vidas;
25. u biskupskom domu primio u posjet fra Ivana Sesara, OFM;
30. u biskupskom domu sudjelovao na skupštini Pokreta za život.

Studenj

1. u katedrali predvodio svetu misu o svetkovini Svih svetih;
2. na Dušni dan predvodio svetu misu na gradskom groblju u Krku;
3. u katedrali predvodio svetu misu za pokojne biskupe i svećenike;

4. u biskupskom domu predsjedao sastanku za biskupijski proces biskupske sinode o sinodalnosti;
20. u Đakovu posjetio nadbiskupa đakovačkog i metropolitu mons. Đuru Hranića;
21. u Republici Srbiji, u Srijemskoj Mitrovici, sudjelovao na biskupskom ređenju biskupa koadjutora srijemskog mons. Fabijana Svaline;
22. u biskupskom domu primio u posjet nadbiskupa koadjutora riječkog i apostolskog upravitelja dubrovačkog mons. Matu Uzinića;
26. u Splitu boravio kod nadbiskupa splitsko – makarskog i metropolite mons. Marina Barišića za vrijeme trajanja obilježavanja 10. obljetnice ubojstva s. Lukrecije Mamić;
– u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu sudjelovao na svečanoj akademiji i otvorenju izložbe o 10. obljetnici ubojstva s. Lukrecije Mamić te održao predavanje na temu »Mučeništvo današnjice«;
27. u crkvi Svete Obitelji u Solinu predvodio svetu misu o 10. obljetnici ubojstva s. Lukrecije Mamić;
28. u crkvi Gospe od Pojišana u Splitu predvodio svetu misu i posjetio oo. kapucine.

Prosinac

1. u Rabu predvodio sprovodne obrede i svetu misu zadušnicu za č. m. Mariju Giusepinu Bacchia, OSB;
2. u samostanu franjevaca trećoredaca u Portu sudjelovao na susretu redovnica s područja Krčke biskupije i predvodio svetu misu;
4. sudjelovao u Krku na godišnjem sastanku voditelja župnih Caritasa Biskupije Krk;
6. predvodio svetu misu u Kraljevici o svetkovini sv. Nikole, zaštitnika župe;
8. predvodio svetu misu kod franjevaca konventualaca na Svetom Duhu u Zagrebu o svetkovini Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije;
10. u Rabu predvodio sprovodne obrede i svetu misu zadušnicu za opaticu č. m. Marinu Škunca, OSB;
11. predvodio u katedrali svetu misu u prvom danu trodnevnice uoči godišnjice preminuća sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića;
– sudjelovao u katedrali na koncertu zbora i klape Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva »Jelačić« iz Petrovaradina;
13. u Novalji predvodio sprovodne obrede i svetu misu zadušnicu za vlč. Antona Peranića;
14. primio u posjet u biskupskom domu mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora sarajevskog i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH;
– u katedrali suslavio svetu misu o godišnjici preminuća sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića;
15. sudjelovao u Orehovici na sprovodnim obredima za vlč. Ivana Kobeščaka te suslavio svetu misu zadušnicu i propovijedao;
16. predvodio u Korniću svetu misu za pok. vlč. Antona Peranića;
19. predvodio svetu misu u Domu za starije osobe Mali Kartec u Krku;
20. predvodio svetu misu u katedrali za pok. vlč. Antona Peranića, na kojoj su sudjelovali nastavnici i učenici Srednje škole Hrvatski Kralj Zvonimir u Krku.

➤ SVEĆENICI

Nakon smrti vlč. Antona Peranića službe koje je on vršio u našoj biskupiji ovako su raspoređene:

- **VLČ. ANTON DEPIKOLOZVANE**, biskupijski ekonom, imenovan je župnim upraviteljem Župe Kornić.
- **MONS. ZVONIMIR SERŠIĆ**, kancelar, imenovan je predstojnikom Katehetskog ureda.
- Pastoralna i duhovna briga za štitićenike Doma za starije osobe Mali Kartec u Krku povjerena je **oo. Karmelićanima iz Krka**.

➤ IZVJEŠTAJI

ZAKLJUČEN OVOGODIŠNJI PROJEKT CARITASA BISKUPIJE KRK »PRIJATELJI S MORA«

Tijekom ljetnih mjeseci o. g. Caritas Biskupije Krk u suradnji s Caritasom Sisačke biskupije i Caritasom Đakovačko-osječke nadbiskupije uspješno je proveo treću sezonu projekta »Prijatelji s mora«. Projekt je to kojim se obiteljima s djecom slabijeg imovinskog stanja, koje dolaze s područja navedenih Caritasa, omogućuje besplatan smještaj kod iznajmljivača privatnog smještaja. Ove godine stavio se naglasak na obitelji koje su pretrpjele neku štetu/traumu potresa. Uz donatore smještaja, projekt uključuje i donatore usluga, različite obrtnike koji su ponudili ovim obiteljima besplatne usluge kao što su obroci i slastice u restoranima, vožnje polupodmornicama, karting i dr.

Kroz projekt je prošlo 10 obitelji, 43 osobe, od čega 27 djece. Obitelji su bile smještene kod donatora u Krku, Puntu, Vrbniku, Polju i Malom Lošinjju, a ukupno se prijavilo 17 donatora smještaja s područja otoka Krka, Cresa i Lošinja. Donatora usluga bilo je 8, koji su ostvarili 12 donacija u vrijednosti od oko 9.000 kn. Također je sudjelovalo 9 donatora s novčanim donacijama u iznosu od 5.800 kn za putne troškove dolaska obitelji i provedbu projekta. Također je u sklopu projekta omogućeno ljetovanje Caritasovim volonterima iz Siska koji su dali značajan doprinos u Caritasovim aktivnostima nakon potresa na njihovom području. Tako je za njih u suradnji s Župom Krk omogućeno ljetovanje u Oazi Kraljice mira za 38 volontera, od kojih su većina bili mladi. Ukupno je kroz projekt ostvareno 568 noćenja u vrijednosti od oko 30.000 kn. Neki donatori smještaja koji su sudjelovali prijašnjih godina ostali su povezani s obiteljima koje su onda primili, te su ih primili i ove godine mimo projekta, što su lijepi plodovi stvaranja prijateljstva i povezanosti ovih obitelji. Predviđeno je u listopadu okupiti sve donatore i organizatore projekta kako bi se međusobno upoznali, izmijenili iskustva i s novim idejama krenuli u planiranje iduće sezone.

Treća godina projekta ponovno opravdava svoje ime i pomaže u stvaranju novih prijateljstava i lijepih uspomena za život. Ljepote primorja, plaže i priroda, more i krajolik te prije svega dobri ljudi velikoga srca i toploga osmjeha ovim su obiteljima darovali zaista mnogo, a zahvalnost, susret, prijateljstvo i pokoji dar ono je što je i donatore obogatilo.

PLODOVI CARITASOVOG PROJEKTA »KUĆE ZA ODMOR« – »DOM EMAUS« U MARTINŠĆICI

Dom Emaus nazvana je župna kuća u Martinšćici na otoku Cresu koju je biskupijski Caritas 2005. godine obnovio, a koju koristi za projekt »Kuća za odmor«. Ove je sezone, već 16-tu godinu, uspješno proveden ovaj projekt kojim se omogućuje besplatno ljetovanje obiteljima slabijeg imovinskog stanja s naglaskom na obitelji s više djece.

Projekt se od svojih početaka provodi u dobroj suradnji s Caritasom Đakovačko-osječke nadbiskupije te primarno u projektu sudjeluju obitelji s njihovoga područja djelovanja.

Ovoga ljeta kroz kuću je prošla 21 obitelj, ukupno 111 osoba od čega 71 dijete, a ostvareno je 1.038 noćenja. Nakon obitelji, u kući je boravilo 10 volonterki iz Županje, koje su ostvarile još 80 noćenja, a prije povratka kući očistile su kuću prije zatvaranje pred zimu. Vrijedni volonteri našega Caritasa iz župe Poljica i župe Linardići, svake godine na početku i na kraju sezone uredi i očiste kuću i okućnicu dok obitelji same ostavljaju uredno iza sebe za iduću obitelj. U projekt je uključen i župnik Martinšćice fra Tomislav Kero, kao produžena ruka biskupijskog Caritasa.

BISKUPIJSKI SUSRET VJEROUČITELJA I ODGOJITELJICA U VJERI

– Krk, 2. listopada 2021. –

U »Oazi Kraljice mira« u Krku, u subotu 2. listopada, održan je Biskupijski susret vjeroučitelja i odgajateljica u vjeri Krčke biskupije. Osim stručnog usavršavanja bio je to prvi pravi susret nakon dvije godine virtualnih susreta. Skup je organizirao Katehetski ured Krčke biskupije i predstojnik vlč. Anton Peranić te voditeljica Županijskog stručnog vijeća Dubravka Buničić. Domaćin je bio krčki župnik Anton Valković koji je na početku pozdravio sudionike i pozvao ih da iskoriste dragocjeno vrijeme za molitvu i razmatranje.

Posao vjeroučitelja često je u napasti da postane utrka s vremenom i zahtjevima koje danas postavlja organizacija nastave. Povlačenje u tišinu u ozračju »Oaze mira« bilo je priprema za svetu misu koju je predvodio krčki biskup Ivica Petanjak. U svojoj propovijedi otac biskup je progovorio o anđelima i važnim ulogama koje su imali u povijesti spasenja. Ulogu vjeroučitelja usporedio je s ulogom anđela čuvara koji posreduje između ljudi i Boga. Poslanje vjeroučitelja je donositi Boga ljudima, a ljude zagovarati pred Bogom. Ono se ne mijenja iako se uvijek iznova susreće s novim izazovima. Upravo je to bila tema radnog dijela susreta kada su vjeroučitelji izmijenili svoja iskustva u radu. Stvarnost u

kojoj se danas Crkva nalazi mogla bi obeshrabriti navjestitelje Radosne vijesti, ali pozvani smo sijati riječ Božju pouzdajući se u Boga. Susret je završen zajedničkim ručkom i druženjem.

Lj. F.

ODRŽANO GODIŠNJE ZAVJETNO HODOČAŠĆE KRČKE BISKUPIJE MAJCI BOŽJOJ TRSATSKOJ

– Trsat, 10. listopada 2021. –

Svetište Majke Božje Trsatske i je ove godine primilo vjernike otočne, Krčke biskupije. Tradicionalno hodočašće vjernika Krčke biskupije Majci Božjoj Trsatskoj, sada već 29. u nizu, održalo se 10. listopada ove godine i to usprkos nepovoljnim vremenskim uvjetima – jakoj buri, a ponegdje i kiši.

U ovoj prigodi započeo je i Sinodalni hod Krčke biskupije koja se, na poziv pape Franje upućen svim partikularnim Crkvama, uključuje u sinodalni hod upravo započet u Rimu, pod nazivom: *Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje*, a kao pripremu za sinodu koju je Papa sazvao za 2023. godinu.

U tom vidu, prije euharistijskog slavlja održana je molitva krunice u bazilici Gospe Trsatske. Samu krunicu je animirao bogoslov Zoran Maričević, a pjesmom je krunicu pratio zbor župe Krk, pod vodstvom vjeroučiteljice Mirjane Žužić, s orguljskom pratnjom Antonia Jurešića.

Razmatrajući slavna otajstva svete krunice, uz poticajne misli pape Franje, molili smo za naš zajednički hod s Kristom. Naime, riječ sinodalnost dolazi od grčkog *synodos* što znači sastanak, skup, zajednički put. Kako bi izrazili svoje zajedništvo u Crkvi i da je svatko po sakramentu krštenja pozvan izgrađivati tu istu Crkvu, otajstva svete krunice molili su razni članovi Božjeg naroda. Tako je prvo otajstvo krunice predmolio vlč. Andrija Živković, župni vikar Malog Lošinja, drugo otajstvo bračni par Emanuel i Karmen Barbiš iz župe Punat, treće otajstvo mladi naše biskupije (Matej Budinić iz Malog Lošinja, Sanja Bjelobradić, Mirjam Kosić, i Lucija Depikolozvane iz Krka), četvrto otajstvo s. Marija Faustina Kovačević, časna sestra iz zajednice Omnia Deo, a peto otajstvo gospođa Dinka Polonijo iz Brzaca, župa Linardići).

Nakon molitvene pripreme za svetu misu, uslijedilo je i samo misno slavlje. Svetu misu je predvodio krčki biskup mons. Ivica Petanjak u zajedništvu sa sedamnaest svećenika, a asistirali su bogoslovi Krčke biskupije, franjevački novaci s Trsata i iz Krka te ministranti župe Mali Lošinj. Misno slavlje je također animirao župni zbor Krk, u određenim dijelovima i uz violinsku pratnju Lovre Komljenovića.

Na početku misnog slavlja sve je pozdravio gvardijan trsatskog samostana i svetišta, fra Krunoslav Kocijan, OFM, a pozdravima se pridružio i biskup Ivica, istaknuvši kako s ovim hodočašćem otvaramo sinodalni put u našoj Biskupiji.

U službi riječi čuli smo Božju riječ predviđenu za 28. nedjelju kroz godinu, a čitali su Končeta Sablić iz župe Cres i Ivan Hrzić iz župe Dubašnica. Psalam su otpjevali Antonio Jurešić i Sanja Bjelobradić iz župe Krk, dok je evanđelje navijestio vlč. Silvio Španjić, župnik Nerezina, Punte Križa i Ćunskog.

Biskup Petanjak okupljenima je uputio propovijed. Pojasnio je značenje sinode za život Crkve te poručio: »Crkva je narod Božji na putu, te je i sinodalni put zajednički hod kršćana i promišljanje našeg poslanja u svjetlu Isusova evanđelja pod vodstvom Duha Svetog.«

Ovo biskupijsko hodočašće koje okuplja vjernike svih naših otoka »povlaštenu je trenutak za početak ovog zajedničkog sinodalnog puta kako bi se i na ovaj način osjetilo da smo Crkva hodočasnica, Crkva na putu, a to znači Crkva u rastu, sazrijevanju, obraćenju, plodna različitim utjecajima i promjenama.«

Tumačeći pročitano evanđelje o susretu Isusa s bogatim mladićem, Biskup kaže:

»Isusu se svidio entuzijazam ovog čovjeka, vidio je u njemu velike potencijale i zato mu se odvažio predložiti najradikalniji put, na što ovaj nije bio spreman. Isusova ljubav i simpatija prema njemu nisu nestale i njegov život po Božjim zapovijedima i dalje mu otvara vrata raja, ali će mu zauvijek manjkati to što nije uspio u sebi pobijediti strah i prihvatiti Isusov radikalni poziv koji bi njemu, koji je pozvan na ono više nego drugi, učinio da njegova sreća bude potpuna i da njegovo početno oduševljenje zadobije konačnu puninu. Taj korak više, kojim se preskaču provalije naših nesigurnosti i svladavaju strahovi da ćemo, ako povjerujemo Isusu, biti gubitnici, najčešći su razlozi zašto u nama nestaju početna oduševljenja, koja toliko puta završe razočaranjem i napuštanjem puta spasenja.«

»Mi stavljamo naglasak na to što moram raditi da nešto steknemo, konkretno ovdje da steknemo život vječni, a Isus našu logiku okreće naopačke: ako hoćeš nešto imati, svega se odreci. I kad se svega odrekneš steći ćeš braću i sestre i tek tada ćeš znati da te oni koji te vole ljube takvoga kakav jesi, a ne ono što posjeduješ i čime možeš njihovu ljubav kupiti. Tek tada se može dosljedno Krista slijediti.«

»Mnogi su naši pastoralni pothvati besplodni zato što nemamo hrabrosti ići do kraja, nego se parcijalno zaustavljamo, i umjesto da idemo i napredujemo, tapkamo na mjestu i polako tonemo u svojim iluzijama.«

»Da bi smo uspjeli i ustrajali na ovom sinodalnom putu kojeg danas započinjemo, potrebno nam je ono oduševljenje kojim je ovaj mladić dotrčao k Isusu, ali nam je potrebna i velika snaga i svjetlo Duha Svetoga koji će nam pomoći da ne dođemo k Isusu sa svojim gotovim rješenjima, nego da čujemo što nam Isus govori i da mu vjerujemo i onda kad nam kaže: ne boj se napraviti još jedan korak više i odvažiti se ići samo onim putem koji ti ja pokazujem.

Na ovom putu nećemo naći većih uzora od Blažene Djevice Marije i svetog Josipa, u čijoj se godini nalazimo, jer su njih oboje, kao djevojka i mladić, kao supružnici i roditelji,

prihvatili poticaje Duha Svetoga i napravili korak kakav nikada prije njih, ni poslije njih, Bog nije tražio ni od koga drugoga.«

»Marija i danas nama, ovdje na Trsatu, pokazuje prema svome Sinu Isusu kojeg drži u naručju i pokazuje nam Put života, Put vremenite i vječne sreće kojoj svaki čovjek u dubini srca teži. Marija nam i kao Crkvi pokazuje Put – Isusa, da možemo zajedno, kao braća i sestre u jednoj Kristovoj Crkvi, na stijeni Petrovoj, na vjeri Crkve, graditi svoj život i crpiti istinske vrednote koje nas trebaju oblikovati i nositi naprijed kao zajednicu i kao društvo: vrednote Kristova evanđelja.

Ovo su vremena velikih izazova. Ova vremena traže oduševljene mladiće i djevojke, hrabre muževe i žene, postojane bake i djedove, radikalne svećenike, redovnike i redovnice, koji se neće bojati na prvo mjesto postaviti Isusa Krista i radosnim ga srcem nasljedovati.«

Molitvene zazive u sveopćoj molitvi izrekli su: Anica Žic (župa Punat), Zdravko Kirinčić (župa Sveti Vid), Maja Kirinčić (župa Risika), Janko Žerjav (župa Supetarska Draga), Ana Majdančić (župa Sveti Jakov), Dinko Justinić (župa Njivice) i Ivana Andreškić (župa Lopar).

Nakon svete pričesti zapjevali smo himan Duhu Svetomu moleći tako svjetlo i vodstvo Duha Svetoga na početku ovog sinodalnog hoda, a poslije popričesne molitve biskup Ivica je posvetio cijelu Biskupiju i ovaj sinodalni hod Majci Božjoj Trsatskoj izmolivši posvetnu molitvu.

Biskup Ivica je na kraju misnog slavlja svima zahvalio na dolasku i na uloženom trudu te pozvao mlade da se prijave na projekt volontiranja »72 sata bez kompromisa« koji će se u narednom tjednu održati u više gradova Republike Hrvatske, a tako i u gradu Krku.

Nakon misnog blagoslova, uputili smo se u ophodu oko oltara Gospe Trsatske te tako zaključili zajednički dio našeg ovogodišnjeg hodočašća.

ODRŽAN JESENSKI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

– Krk, 13. listopada 2021. –

U srijedu 13. listopada održan je jesenski plenarni svećenički sastanak koji je uz biskupa ordinarija mons. dr. Ivicu Petanjka i biskupa u miru mons. Valtera Župana, okupio šezdesetak svećenika i redovnika Krčke biskupije. Sudjelovali su svećenici: Krunoslav Boras, Anton Bozanić, Ivan Brnić, Ivan Brnić ml., Frane Brozić, Tomislav Crnović, Marin Dašek, Tomislav Debelić, Anton Depikolozvane, Milivoj Guszak, Marin Hendrih, Nikola Ilijić, Dinko Justinić, Josip Karabajić, Ivica Katunar, Petar Kordić, Josip Kosić, Marijan Kosić, Saša Malović, Franko Markulić, Vjekoslav Martinčić, Ivan Milovčić, Božidar Mrakovčić, Mladen Mrakovčić, Luka Paljević, Ranko Papić, Anton Peranić, Nikola Radić, Zvonimir Seršić, Silvio Španjić, Anton Šuljić, Anton Tamarut, Antun Toljanić, Anton Turčić, Anton Valković, Franjo Velčić, Josip Vidas, Božidar Volarić, Antun Zec, Slavko Zec, Robert Zubović, Mate Žic,

Andrija Živković i Denis Žuškin; redovnici: Anto Garić, Petar Grubišić, Tomislav Kero, Dominik Magdalenić, Ivan Podgorelec, Bernard Rubinić i Ivica Strčić; bogoslovi: Zoran Maričević i Marko Mikić te novaci: Mirko Armanda, Matej Marić i Patrik Mežnarić.

Sastanak je započeo pokorničkim bogoslužjem u krčkoj katedrali koje je predvodio prof. dr. Josip Grbac, redoviti profesor i župnik i dekan u Umagu. U nagovoru vlč. Grbac rekao je svećenicima: »Svećeničko djelovanje ostavlja duboke tragove u životima ljudi. Svećenik je pozvan da bude filter kroz koji će ljudi doživljavati Boga i zato trebaju uvijek promišljati kako djelovati i iza svojih riječi i dijela stajati cijelim svojim bićem, trudeći se ne zamagliti sliku Boga koju donose drugima. Sloboda čovjeka njegov je najveći ponos ali može biti i najveća oholost, pogotovo ako se ona profanizira i apsolutizira, a iz vida miče stvarnost grijeha. Grijeh se danas u javnosti više nigdje ne spominje i zato je svećenik pozvan upozoravati na grijeh ali i oslobađati ljude od grijeha. Jer sloboda od grijeha, sloboda je za ljubav, solidarnost, istinu.«

Nakon prilike za pojedinačnu ispovijed i klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom, uslijedio je radni dio sastanka u dvorani Biskupije.

Na početku sastanka sve prisutne je pozdravio krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak.

Vlč. Josip Karabajić, koji je moderirao tijek sastanka, predstavio je gosta predavača koji je zatim u svom izlaganju približio značenje sinodalnog puta Crkve:

Kod pape Franje sinodalni put Crkve rodio se u uočavanju problema u Amazoniji, a to su siromaštvo uzrokovano izrabljivanjem okoliša i prirodnih resursa te nemogućnost življenja crkvenosti zbog nedostatka svećenika, i postavljanju dva ključna pitanja: do koje mjere – da li samo savjetodavno ili i u konačnom odlučivanju – i kako uključiti laike u život Crkve te kako otvoriti vrata Crkve prema marginalnim skupinama društva. Papa Franjo uvjeren je da suočavanje s problemima Amazonije može postati škola ponašanja i djelovanja Crkve i svijeta uopće. To znači da Crkva ne smije uvijek prilaziti problemima i ljudima odozgor, teološkim tezama i gotovim programima, već odozdo, dajući priliku svakome da sam obrazloži svoj problem i izrazi viđenje stvarnosti. Papa tom prilikom ističe kako Crkva treba uvažiti cjelokupnu stvarnost i poštivati cjelokupni identitet naroda. Sinoda tako ima za cilj shvatiti stvarnost konkretnog društva da bismo potom mogli služiti boljitku života tog naroda. Djelovanje Crkve u tom smislu znači „hodati zajedno“ pod vodstvom Duha Svetoga.

Dijalog Crkve započinje uvijek od onih najmanjih. Siromašni nisu samo adresati našeg djelovanja nego su protagonisti, njihov glas je odlučujući. Takav sinodalni put mora se pretočiti i na sve lokalne Crkve, na njihovo strukturiranje i djelovanje.

Posebno je potrebno prepoznati laike kao „privilegirane djelatnike“ u Crkvi, aktivnije ih uključiti u crkveno djelovanje kako na savjetodavnom planu tako i na planu odlučivanja. Pri tome se, ističe predavač, ipak treba razlikovati posebnost i isključivost nekih vidova službe svećenika i njegovog autoriteta kako ne bi došlo do nekompetentnog i nerazboritog odlučivanja po principu većine glasova. Uvažavanje mišljenja laika nije istovjetna sa

demokratskim načelom vodstva jedne župe ili Biskupije. Predavač je istaknuo poveznice ali i različitosti Crkve u Amazoniji s na primjer Crkvom u Europi.

Sljedeći akcent ovog sinodalnog puta jest ekologija. Neodgovorno ponašanje u odnosu na očuvanje prirode po prvi se put karakterizira kao istinski grijeh. Ekološki grijeh definira se kao grijeh protiv Boga, bližnjega i ambijenta. Ekološki angažman istovremeno je društveni angažman u ostvarenju socijalne pravde. Za kršćane, zanimanje za promociju i poštivanje ljudskih prava postaje prioritetna kršćanska dužnost. To nije samo zadatak politike nego je zahtjev koji proizlazi iz vjere. Time je Franjo u potpunosti na tragu Benedikta XVI koji je zastupao tezu kako se kršćani moraju uključiti u politiku, ako uvide da je ta politika uzrok nepravdi u svijetu. Benedikt to govori imajući u vidu siromaštvo u svijetu, a Franjo to kaže u odnosu na ekologiju, tj. zaštitu svega onoga od čega čovjek živi i na čemu oblikuje vlastiti identitet.

Smisao Sinode o Amazoniji a tako i ovog sinodalnog puta je suprotstaviti se pokušajima anestetiziranja društvene svijesti i savjesti u odnosu na mnoge nepravde, koje se događaju u svim dijelovima svijeta pa tako i kod nas, pogotovo na planu zakonodavstva. Potrebna je inkulturacija Evanđelja, borba Crkve za ostvarenje prava potlačenih, marginaliziranih te uključenje u rješavanje problema ekologije.

U raspravu koja je uslijedila uključili su se mnogi svećenici.

U drugom djelu sastanka povjerenici su predstavili svoje planove za predstojeću pastoralnu godinu, a biskup Ordinarij naveo je neke od važnijih događanja za predstojeće razdoblje kao što su proslava Dana sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića 14. prosinca o.g, podijela sv. potvrde slijedeće kalendarske godine i biskupijski sinodalni hodu koji je započet na Hodočašću vjernika Krčke biskupije na Trsat 10. listopada o.g. Progovorio je i o nekim izazovima koji se zapažaju u župnom pastoralu kao što je pastoral mladih i djece. Sastanak je zaključen zajedničkom molitvom.

NA MJESEČNOM SPOMENU SLUGE BOŽJEGA BISKUPA MAHNIĆA ZAPOČELO PROJEKT »72 SATA BEZ KOMPROMISA« NA KRKU

– Krk, 14. listopada 2021. –

Biskup Ivica Petanjak 14. je listopada, na dan mjesečnog spomena sluge Božje biskupa Antuna Mahnića, predvodio svetu misu za volontere projekta »72 sata bez kompromisa« i one koji će po njihovim akcijama biti obogaćeni i blagoslovljeni. Mladi volonteri animirali su misno slavlje svojim pjevanjem, čitali misna čitanja te predvodili molitvu vjernika.

Svima, a posebice njima, biskup Ivica je uputio svoju propovijed:

»Sveti Pavao u današnjem odlomku poslanice Rimljanima govori o pravednosti Božjoj. Kad mi govorimo o pravdi ona je povezana s kaznom i naplatom, a za sv. Pavla Božja je pravda opravdanje, odnosno milost Božja. Mi smo sagriješili i kao takvi zaslužujemo neku

kaznu, naplatu, ali nas je Bog pretekao svojom milošću tako što nam je poslao svoga Sina Isusa Krista koji nas je toliko ljubio da je umro za nas grešnike i svojom smrću i svojom neizmjernom ljubavlju opravdao nas pred Bogom.

Tu u Svetom pismu pravda je tako povezana s oslobođenjem. Svaki od nas koji griješi zarobljenik je i rob grijeha. Grijeh nama upravlja, grijeh nas pritišće i ne dozvoljava nam da slobodno dišemo. Isus nas po svojoj velikoj ljubavi i milosrđu oslobađa od grijeha, time što nam oprašta. Time svaka stvar dolazi na svoje mjesto, ponovno se uspostavlja red i sklad i to ponajprije u našoj glavi i u našem srcu. Kad čovjek ima mir u srcu, tad je sve na svojem mjestu. I sve je to moguće postići pod jednim uvjetom: vjerom. Treba imati vjere i vjerovati u neizmjernu ljubav Očevu koja se očitovala u njegovu Sinu Isusu.

Dragi mladići i djevojke, dragi volonteri! Vas je oko ovog projekta 72 sata bez kompromisa okupila vjera u Isusa Krista i vaša dobra volja i želja da svoju vjeru i svoju ljudskost pokažete na djelu. Vaš će dolazak prije svega obradovati one kojima budete poslani. A ako im učinite još neku uslugu i vi ćete određene stvari postaviti na svoje mjesto, dovest ćete u red, uspostaviti ćete određeni sklad. Takav vaš dolazak i vaš rad zadobiva duboku kršćansku značajku, jer će on biti obostrano obogaćenje. Veoma je moguće da će te dobiti puno više vi koji nešto činite nego oni kojima ste učinili, jer ćete se osjećati korisnim jer ste nekome uljepšali dan i izazvali osmijeh na licu i otići ćete s njihovom zahvalom i blagoslovom.«

Biskup Petanjak zatim je povezo ovaj projekt mladih sa slugom Božjim biskupom Antunom Mahničem:

»Danas je 14. dan u mjesecu u kojem se svakoga mjeseca spominjemo rođenja za nebo našeg sluga Božjeg biskupa Antuna Mahnića koji sigurno iz rajskih visina blagonaklono gleda na vas i raduje se ovom vašem entuzijazmu i blagoslivlja ga, jer je on za svog života imao silno pouzdanje u mlade i potaknuo mlade iz cijele Hrvatske da se udruže i da promiču kršćanske vrednote tako što će se staviti u službu služenja drugima. Tako je započela poznata Hrvatska katolička akcija i Hrvatski katolički pokret. On je u tu svrhu pokrenuo i jedan časopis koji se zvao LUČ, list Hrvatskog katoličkog đastva. Prvi broj je tiskan u Beču upravo u mjesecu listopadu 1905.

U tom prvom broju biskup Mahnić tumači zašto ovo pokreće:

Hoćemo čvrstu organizaciju svega hrvatskog katoličkog đastva! To je svrha ovoga lista. O potrebi organizacije ne treba trošiti riječi. Organiziraju se stolari, zidari, liječnici, odvjetnici, djetići i majstori, pa zar da đačke sile budu rastepene, zar da se đaci trude ili gube bez ikakve zajedničke sveze? Ta što je uzrok, da mnoge đačke sile propadnu ili da se ne razvijaju, ako ne pomanjkanje organizacije?

Tumači i zašto je uzeo ime Luč: Tko proučava i prati misli, koje najviše zanimaju đačke pameti, može lasno ustvrditi da 80% naših đaka tumara u tminama nihilizma: bez ideala, bez energije, bez samostalnog mišljenja. Sve se misli usredotočuju u tom, kako da se što više uživa. Živi se od danas do sutra, a dalje se ne misli. U ovaj kaos pobrkanih pojmova i praznih srdaca neka sjaje naša Luč i neka kaže nepokvarenoj jošte mladeži pravi put

istine. Svijetli nam Luči, onom svjetlošću, koju je Krist Bog na svijet donio i pali nam srce kršćanskom ljubavlju, da doprinesemo sami sebi i sve sile naše u korist i napredak naše mile domovine Hrvatske!

Dragi mladi, tko bi rekao da je ovo napisano prije 116 godina. Krenite u ovaj vaš projekt s ovim riječima Sluge Božjeg i: U ovaj kaos pobrkanih pojmova i praznih srdaca donesite luč, budite svjetlo, jer je to Isus poziv upućen svakome od nas: Budite svjetlo svijeta.«

Na kraju mise Biskup je predvodio molitvu na grobu Sluge Božjega.

Voditelji akcija nakon mise su okupili volontere te im otkrili kojem su timu i na koju akciju dodijeljeni.

PROJEKT »72 SATA BEZ KOMPROMISA« MNOGIMA DONIO RADOST

Dugo najavljivani volonterski projekt za mlade 72 sata bez kompromisa održao se po drugi puta na našem *Zlatnom otoku*. Okupio je preko 60 mladih, beskompromisnih volontera na 17 volonterskih akcija diljem otoka Krka. Mladi su samo na akcijama realizirali preko 500 volonterskih sati, a zajedno s cijelom pripremom projekta darovali su preko 1500 volonterskih sati.

Organizator projekta na otoku Krku je Caritas Biskupije Krk, a volonteri koji su radili na pripremi i provedbi projekta su: Robert Brozić (voditelj projekta), Sanja Bjelobradić (voditeljica tima za ugovaranje akcija) i Lucija Depikolzovane (voditeljica medijskog tima). Projekt se održao od 14. do 17. listopada pod sloganom *Zagrlj srcem*. Projekt promiče solidarnost, zajedništvo i kreativnost, a posebno želi mladima približiti volonterstvo kao vrednotu koja izgrađuje mlade, ali i zajednicu u kojoj žive. On ima i nacionalni karakter, tako da se ove godine održao u 16 gradova u Hrvatskoj, okupio oko 3000 mladih volontera i realizirao preko 400 akcija.

Ovogodišnji slogan *Zagrlj srcem* volonteri su proveli u djelo i tako kroz radne, ekološke i socijalne akcije zagrlili mnoga srca, od onih najmanjih i razigranih u vrtićima, pa sve do onih srca s mnogo iskustva u domu za starije.

Projekt je započeo u četvrtak u popodnevrim satima nastupom ženske klape Vejanke u Domu za starije osobe Mali Kartec Krk u sklopu inicijative *Zagrlimo starije pjesmom*. Radost koja je zračila s lica umirovljenika, bila je idealna uvertira u projekt koji tek počinje, a koji će donijeti još mnogima istu radost kao plod darivanja svojega vremena i talenata za druge. Svečanu misu otvaranja projekta predvodio je krčki biskup Ivica Petanjak, a animirali su je mladi projekta. U svojoj je propovijedi biskup potaknuo mlade na volontiranje po uzoru na Krista, i podržao njihovu dobru volju i želju da svoju vjeru i svoju ljudskost pokažu na djelu. Biskup je u propovijedi povezo ovaj projekt mladih i sa slugom Božjim biskupom Antunom Mahničem, čiji se spomen toga dana obilježavao, a koji je za vrijeme svojega djelovanja prije više od 100 godina također bio pokretač inicijativa za mlade. Nakon svečane mise slijedila je podjela zelenih majica projekta i nestrpljivo otkrivanje volonterskih akcija beskompromisnim volonterima.

Dva dana volonterskog maratona

Drugi dan projekta, petak, započeo je radno i veselo. U bivšem atomskom skloništu čije prostore koristi Gradsko društvo Crvenog križa Krk volonteri su radili inventuru opreme za potrebe u slučaju kriznih situacija. Za to vrijeme, druga je grupa volontera provela vrijeme u Centru za rehabilitaciju gdje se odvijala socijalna akcija. Veseli volonteri plesali su i družili se s korisnicima upoznavajući se s njihovim potrebama kroz edukativni razgovor s voditeljicom. Volontiralo se i u SŠ Hrvatski kralj Zvonimir Krk gdje su volonteri popravili zaštitnu ogradu igrališta i uredili okoliš uklanjanjem korova oko igrališta. Unatoč vjetru, bez kompromisa bili su i mladi volonteri u drugim školama. U OŠ Fran Krsto Frankopan, PŠ Vrh ocrtavao se šareni poligon, u čijoj izradi su sudjelovala i djeca iz škole, tko zna možda budući bezkompromisovci. Istovremeno u školskom vrtu PŠ Punat volonteri su izrađivali dvije velike povišene gredice za nastavu u prirodi, koje će djeca koristiti u nastavi Prirode kao kljalište i povrtnjak. Donatori materijala koji su značajno pomogli u realizaciji ovih akcija bili su GP Krk trgovina d.o.o. koja je donirala materijal potreban za izradu povišenih gredica, Ponikve d.o.o. koji su donirali humus, a za šareni poligon boje je donirao Pinel Krk d.o.o. Volonterski maraton nastavio se i do večernjih sati u Domu za starije osobe Mali Kartec Krk gdje se nastavila već započeta akcija na najavnom događaju, akcija popisivanja knjiga i uređenja biblioteke. Ovo je jedina akcija koja će se zbog svoje zahtjevnosti nastaviti provoditi i nakon projekta, jer volonteri bez kompromisa žele korisnicima doma osposobiti biblioteku za korištenje uz kompletan popis svih knjiga.

Rano u jutarnjim satima idućega dana u subotu ponovno su zazelenili otok mladi volonteri od kojih su neki došli s okolnih otoka. U već spomenutom Domu Mali Kartec dio volontera nastavio je popisivati knjige u biblioteci, a drugi dio volontera imao je pravu radnu akciju – čistilo se potkrovlje od starog namještaja. Posebnu radost volonteri su donijeli i u jednu obitelj kojoj su složili drva za ogrjev i uredili okoliš te posadili sadnice lavande i raznog povrća. U jednoj od trgovina Trgovina Krk Malinska d.d. u Krku volonteri su prikupljali hranu i higijenske potrepštine za socijalnu samoposlugu Kruh sv. Elizabete u Rijeci. U DV Katarina Frankopan u Krku volonteri su dali svoj doprinos pomogavši djelatnicama vrtića u uređivanju okoliša. Šetajući Prnibom mogli su se vidjeti volonteri u zelenim majicama u ekološkoj akciji čišćenja okoliša. Volonteri su kroz razgovor s bivšim ovisnicima o alkoholu udruge Gromača sakupili nekoliko vreća otpada i saznali s kojim su se izazovima bivši ovisnici susretali tijekom liječenja. Volontiralo se i u Puntu. U dvorištu DV Katarina Frankopan volonteri su farbali dječja igrala i drvene kućice te uređivali okoliš, a u DV Svete Male Terezije bojali su se stolci i stolice te pripremala kućica za farbanje. Na ranču udruge Moj prijatelj u Njivicama volonteri su se upoznali s terapijskim jahanjem te pomagali u njegovom provođenju s djecom s posebnim potrebama. Također su pomogli u gradnji kozarnika i čišćenju okoliša. I zadnja u nizu radnih akcija, bila je u Sv. Vidu Miholjica gdje su volonteri uređivali i čistili prostor koji čuva vrijednu zbirku i stari toš, te su obnavljali predmete koji će postati dio etnografske zbirke.

U subotu nakon svih volonterskih akcija volonteri su se zaputili u kamp Oaza Kraljice mira, prostoru Župe Krk, na zajednički ručak i druženje. Bila je to prigoda da se svi volonteri projekta, koji su bili na različitim akcijama, međusobno upoznaju i izmijene iskustava i dogodovštine koje su doživjeli u prethodna dva dana. Uz pomoć volontera, ručak je pripremao krčki župnik Anton Valković, koji je mladima tijekom više mjeseci pripreme projekta uvijek bio podrška i poticaj.

Projekt je završio nedjeljnom misom zatvaranja projekta koju je predvodio vlč Anton Valković. Povezujući Evanđelje sa projektom, župnik je istaknuo kako prvo moramo služiti drugima kako bi služili Bogu. Organizacijski tim zahvalio se župniku na podršci tijekom organizacije projekta darujući mu simbol projekta, majicu s ovogodišnjim logotipom.

Riječi zahvale

Organizacijski tim projekta na otoku zahvaljuje svim suradnicima projekta koji su im poklonili svoje povjerenje da se u njihovim ustanovama/udrugama održe akcije i što su omogućili mladima kvalitetno iskustvo volontiranja; svima koji su ih podržali u pripremi i organizaciji: Gradu Krku, Biskupiji Krk te Biskupijskom Caritasu na sredstvima za pokrivanje troškova organizacije projekta; donatorima i sponzorima materijala za provedbu akcija: GP Krk trgovina, Ponikve, Pinel Krk, ranč „Moj prijatelj“ na donaciji jahanja kao nagradu za online darivanje; srednjoj školi u Krku na promociji projekta u školi, vlč. Antonu Peraniću na brizi i podršci oko promocije; klapi Vejanke na uključivanju u projekt nastupom u Domu Mali Kartec; vlč. Antonu Valkoviću na ustupanju prostora, duhovnoj i moralnoj podršci, logistici, kuhanju; podršci svim predstavnicima medija koji su informirali javnost o aktivnostima projekta.

Na kraju, posebno i veliko hvala svim beskompromisnim volonterima na hrabrosti prijavljivanja u nepoznato, što su zagrlili srcem sve koji su im bili na putu te učinili naš otok još ljepšim mjestom za život. Bilo je divno upoznati vas i zagrliti srcem cijeli otok. Caritas je ponosan na svoje mlade volontere koji su predano radili na pripremi i provedbi projekta, te je zahvalan na njihovom požrtvovnom radu i trudu za boljitak zajednice.

Organizacijski tim 72 sata bez kompromisa u Krku

ODRŽAN SASTANAK BISKUPIJSKOG VIJEĆA ZA ORGANIZACIJU SINODALNOG HODA

– Krk, 4. studenoga 2021. –

U dvorani Biskupskog ordinarijata u Krku 4. studenog održan je sastanak prigodno oformljenog vijeća za organizaciju i provedbu Sinodalnog hoda u Krčkoj biskupiji.

Uz biskupa mons. Ivicu Petanjka, okupili su se tako članovi Prezbiterskog vijeća, dekani, ravnatelj Caritasa, predstojnik Katehetskog ureda, predstavnicar edovnica i predstavnicivjeroučitelja.

Sastanak je započeo zajedničkom molitvom za Sinodu Adsumus Sancte Spiritus – Stojimo pred tobom Duše Sveti.

Biskup Ivica svojim izlaganjem uveo je vijeće u zajedničko promišljanje te je iznio ciljeve i smjernice za provedbu biskupijskog Sinodalnog hoda. Zatim je biskupijski povjerenik za sinodalni hod mons. Zvonimir Seršić, kao višegodišnji službenik u Generalnom tajništvu Sinode, govorio o naravi Biskupske sinode, dosadašnjim sinodama te o opasnostima i korisnim prigodama u sinodalnom hodu koji Crkva započinje.

Usljedila je zatim zanimljiva rasprava, razmjena prijedloga i mišljenja sa željom da se sinodalni hod, na koji papa Franjo poziva cijelu Crkvu, što efikasnije i sveobuhvatnije provede i u Krčkoj biskupiji.

SASTANAK VODITELJA ŽUPNIH CARITASA

– Krk, 4. prosinca 2021. –

U organizaciji Caritasa Biskupije Krk, dana 4. prosinca o. g. u dvorani Biskupije, održan je godišnji sastanak voditelja župnih Caritasa Biskupije. Biskupijski Caritas pridaje veliku važnost djelovanju župnih Caritasa koji su jedan od temelja žive Crkve, te kroz ovakve susrete podržava, promiče i usklađuje njihovo djelovanje.

U Biskupiji je aktivno 25 župnih Caritasa, a susretu je nazočilo nešto više od polovice njihovih voditelja. Susret je započeo duhovnom animacijom i pozdravom ravnatelja Biskupijskog Caritasa mons. Ivana Milovčića, a potom je uslijedilo predstavljanje sinodalnog hoda s kojim je prisutne detaljnije upoznao biskup Ivica Petanjak. Djelovanje Caritasa u Biskupiji predstavio je djelatnik Biskupijskog Caritasa, kao i rezultate programa i projekata te akcija održanih u 2021. godini. Sastanak je završio kratkim neformalnim druženjem uz malu okrjepu.

Biskupijski Caritas pruža trajnu potporu djelovanju župnih Caritasa, a jedan od njegovih ciljeva djelovanja je organizirano karitativno djelovanje u župama biskupije, te kako bi ostvario te ciljeve organizira i provodi ovakve susrete. Uz ovaj susret još dva puta godi-

šnje okuplja župne Caritase, i to na edukativnoj radionici za voditelje i na duhovnoj obnovi za sve volontere. Nažalost u zadnje dvije godine ovi su susreti bili otkazani zbog pandemije.

Jedan od razloga zašto Biskupijski Caritas stavlja naglasak na rad i djelovanje župnih Caritasa jest taj što su oni jedan od temelja žive Crkve. Svaka župa, da bi egzistirala kao kršćanska zajednica, mora imati tri dimenzije: slušanje Božje riječi, euharistiju i služenje (*diakonia*). Karitativno djelovanje očituje se upravo kroz služenje u djelotvornoj ljubavi – Caritasu. Zbog toga je župa srce Caritasa, a župni Caritas predstavlja najizvrsniji oblik svjedočenja djelotvorne ljubavi i volonterskog angažmana vjernika laika. U župnim zajednicama volonteri – vjernici laici mogu najbolje prepoznati bližnje u nevolji i najbrže organizirati potrebnu pomoć. Kroz župne Caritase možemo najbolje doprijeti do onih pravih siromaha koji trebaju pomoć, a ne znaju kome se obratiti ili ih je sram moliti pomoć. Upravo u karitativnoj župnoj zajednici Crkva može najizvrsnije živjeti duh djelotvorne kršćanske ljubavi.

Robert Brozić

PROSLAVLJEN 101. ROĐENDAN ZA NEBO SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA

– Krk, 14. prosinca 2021. –

U utorak, 14. prosinca 2021., u krčkoj je katedrali, svečanim koncelebriranim misnim slavljem, obilježena 101. obljetnica rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića. Misno slavlje predslavio je vrhbosanski nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj Vojnoga ordinarijata u Bosni i Hercegovini mons. dr. Tomo Vukšić, a suslavili su krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak te tridesetpetorica svećenika i redovnika.

Na početku svete mise mons. Petanjak obratio se okupljenima pozdravnim govorom u kojem je rekao: »Poštovani štovatelji sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića! Od srca vas pozdravljam večeras u našoj katedrali u kojoj se svake godine okupljamo kako bi obilježili spomen i obljetnicu rođenja za nebo velikog biskupa naše biskupije, svetog života Antuna Mahnića.

Od studenog 2002. godine, od kada je njegovo tijelo preneseno ovdje, neprekidno se njegov sveti lik stavlja pred nas kao uzor i zagovornik. Ovo je mjesto njegovog boravka, njegove službe, uz katedru i oltar s kojih je očinski vjernike naše biskupije učio, bodrio, pomagao i za njih euharistiju slavio.

Od srca pozdravljam predvoditelja večerašnjeg euharistijskog slavlja mons. dr. Toma Vukšića. Dragi nadbiskupe Tomo, drago nam je da kao vrhbosanski nadbiskup koadjutor predvodite ovo slavlje, jer se vrhbosanski pomoćni biskup koadjutor dr. Ivan Šarić, kasniji vrhbosanski nadbiskup, u zagrebačkoj katedrali, biranim riječima, oprostio od sluge Božjeg na dan njegova sprovoda, 18. prosinca 1920. Dobro došli!«

Nakon Službe Riječi, mons. Vukšić uputio je prigodnu homiliju:

Mons. Antun Mahnić, krčki biskup, umro je na glasu svetosti, koji ga je pratio već za života, a takvo uvjerenje naroda Božjega trajalo je nakon njegove smrti, bez prekida kroz cijelo vrijeme. Uz zaslužna i brojna Mahnićeva djela, ta fama sanctitatis poslužila je kao poticaj njegovu nasljedniku mons. Valteru Županu da, upravo na današnji dan 2013. godine, slavljem svečane svete Mise, zajedno s brojnim biskupima, svećenicima i vjernicima laicima, u ovoj katedrali otvori i započne službeni crkveni postupak za njegovu proglašenje blaženim pa ga cijela Crkva otada naziva sluga Božji.

I.

Brojna su dakle i velevrijedna djela Antuna Mahnića. Započeo ih je kao svećenik u Sloveniji i nastavio stvarati još više kao biskup u Hrvatskoj. Zato je jedan njegov životopisac s pravom mogao ustvrditi: „Mahnić je Sloveniji dao mnogo, a Hrvatskoj je dao – sve!“ Njegova su djela brojna, no danas nismo okupljeni u ovoj njegovoj katedrali na slavlju svete Mise radi nabranjanja i dodatnoga njihovog proučavanja, nego radi ponizne molitve da Providnost Božja, kad i ako to bude njezina volja, učini te ga Crkva uzdigne na čast oltara. Ovdje smo radi isticanja i poziva na nasljedovanje njegova primjera da kršćani, u skladu sa svojim mogućnostima, daju sve od sebe za Crkvu Božju i napredak Kraljevstva Božjega u domovini koju im je Providnost darovala kao prostor i mjesto dokazivanja i rasta, rada i molitve, posvećenja i spasa.

Biskup Mahnić je za misao vodilju svoje službe izabrao riječi „In cruce salus“ – U križu je spas! To su riječi kojima se u kršćanskoj vjeri naznačuje da se spasenje čovječanstva duguje Kristovu djelu otkupljenja, koje se dogodilo na križu po Isusovoj vjernosti. Izraz se nalazi u spisu poznatoga duhovnog pisca Tome Kempenca „O nasljedovanju Krista“ i zauzima središnje mjesto na putu kojim kršćanin treba proći, slijedeći tragove Isusa Krista, radi postizanja savršenstva.

Mahnićevi suvremenici svjedoče da je mnogo radio i mnogo molio, a najviše volio. To je bilo zato što su, nakon Isusova djela otkupljenja po križu, odnosno nakon toga ponudena spasenja svakom čovjeku, u Mahnićevu životu rad, molitva i ljubav bili njegov križ na kojemu je želio dokazati svoju vjernost i po kojemu je nastojao postići svoje spasenje. To zaista jest primjer za nasljedovanje.

Bio je zapažen intelektualac svoga vremena, ali još više dušobrižnik i duhovnik. I dok se mnogo trudio i ulagao u znanje, ovo drugo mu je uvijek bilo u prvom planu. Svjestan da je svećenik i da se njegovo poslanje sastoji u svjedočenju i propovijedanju istina i radosti kršćanske vjere, pred očima je, možemo to pretpostaviti, stalno imao poznato pravilo duhovnosti koja mu je očito bila draga: „Kada dođe dan suda, zacijelo nas neće pitati što smo čitali, nego što smo radili; niti jesmo li mudro govorili, nego jesmo li pobožno živjeli“ (T. Kempenac).

Ovaj sluga Božji, po sudjelovanju u otajstvima kršćanske vjere, znao je za svoga života »zemaljskim se dobrima pravilno služiti, a za nebeskim težiti« (Popričesna, petak, II. Došašća). Služio se redovito i rado svojim talentima i imutkom, ali mu oni nikada nisu bili ni

motiv ni svrha već samo draga Božja stvorenja i vrlo korisna sredstva u predanom služanju Isusu. Trudio se da ti Božji darovi u njegovu životu i djelovanju nikada ne zasjene svoga Darovatelja, jer je bio uvjeren da: »Tko se prilijepi uz stvorenje, propast će s njime; tko se prihvati za Isusa, stajat će do vijeka« (T. Kempenac).

II.

U križu je spas! To je bila misao vodilja biskupa Antuna Mahnića. I vrlo je sretna okolnost što je danas blagdan sv. Ivana od Križa, utemeljitelja reda bosonogih karmelićana, sveca s velikim mističnim iskustvom, vrlo uglednoga mističnog teologa i učitelja mistike (doctor mysticus), kako ga je Crkva službeno nazvala. Odnosno, učitelja posvećenja na putu spašenja.

Prema nauku svetoga Ivana od Križa (Benedikt XVI. opća audijencija, 16. veljače 2011.), sve što postoji Božje je stvorenje i dobro je. Po stvorenjima možemo otkriti Onoga koji je u njima ostavio svoj trag, a vjera je jedini izvor, koji je čovjeku darovan radi poznavanja Boga onakvoga kakav jest u sebi. Sve što je Bog želio priopćiti čovjeku, rekao je u Isusu Kristu, svojoj Riječi koja je postala čovjek (usp. Iv 14,6). Svaka stvorena stvar je ništa u usporedbi s Bogom i samo u njemu ima vrijednost. I dosljedno tomu, da bi se došlo do savršene ljubavi Božje, svaka druga ljubav mora se uskladiti u Kristu s božanskom ljubavi. Sve treba biti smješteno u Boga kao središte i svrhu života. Taj dugačak i naporan postupak pročišćenja zahtijeva velik osoban napor, ali njegov pravi protagonista je Bog. Pri tomu, sve što čovjek može učiniti jest da bude raspoloživ, to jest biti otvoren Božjemu djelovanju i ne praviti mu zapreke. Ritam rasta u vjeri, nadi i ljubavi ide usporedo s djelom pročišćenja i sjedinjenja s Bogom. U tom vrhovnom stanju sveta duša sve spoznaje u Bogu i ne treba više prolaziti kroz svijet stvorenja da bi došla do Boga. Duša se u tom stanju osjeća natopljena božanskom ljubavlju i raduje se zbog toga. Tako nas poučava sv. Ivan od Križa.

Život sv. Ivana od Križa bio je vrlo naporan, pun iskušenja, protivljenja i svakodnevnih križeva. Nije to bio „let na oblacima mistike“. Čak je i zatvor iskusio, ali je upravo u danima tog opasnog zatočeništva napisao jedno od svojih najljepših djela pri čemu mu je snagu davala vjernost Kristu. Taj hod s Kristom, prema njegovu nauku, nije dodatni teret na već teško breme našega života, nije nešto što bi ga učinilo još težim, već je nešto posvema drukčije. To putovanje s Kristom je svjetlo i snaga koje pomaže nositi breme života. Jer, ako čovjek u sebe unese veliku ljubav, ta ljubav mu daje skoro krila i lakše podnosi muke života. Odnosno, prepustiti se da me voli Bog, koji je ljubav, jest svjetlo koje pomaže nositi breme u svakodnevicu. Ta svetost nije naše djelo, ali otvorenost za nju jest naš doprinos.

III.

Spas je u križu, poručuje Mahnić. A u skladu s tom porukom, kao savjet pisao je sv. Ivan od Križa: »Da bi stigao do uživanja svega, ne traži užitak u ničemu. Da bi stigao do posjedovanja svega, ne želi posjedovati ništa. Da bi postigao biti sve, ne želi biti ništa. Da bi stigao do poznavanja svega, ne traži znati nešto o ničemu. Da bi došao do onoga što sada ne uživaš, moraš proći kroz neuživanje. Da bi došao do onoga što ne znaš, moraš

proći kroz neznanje. Da bi došao u posjed onoga što nemaš, moraš sada proći kroz neimanje ničega. Da bi došao do onoga što nisi, moraš proći kroz sadašnje nisi.«

Vrlo častan je to i veoma zahtjevan hod za Kristom. Ali, u križu je spas! Zato hvala ti, Gospodine, za primjer sluge Božjega Antuna Mahnića i molimo te da ga, po zagovoru sv. Ivana od Križa, uzdigneš na čast oltara. Po Kristu Gospodinu našem.

Na kraju misnog slavlja riječi pozdrava i zahvale, posebice predvoditelju slavlja, uputio je postulator dr. Saša Ilijić. »Dolazite nam kao nasljednik dvojice vrhbosanskih nadbiskupa – suvremenika biskupa Mahnića: Ivana Evanđeliste Šarića i sluge Božjega Josipa Stadlera. Sva ta trojica velikana živjeli su u svojim biskupijama sinodalnost koju i sada promovira Papa Franjo. Pažljivo su osluškivali i mudro odgovarali na potrebe povjerenih im vjernika. Sada tražimo njihov zagovor kako bi i sami prepoznali i čitali znakove vremena i na njih spremno odgovorili. To možemo samo ako poput sluge Božjega biskupa Mahnića prihvatimo Isusa Krista kao jedinog i istinskog spasitelja.« Postulator se spomenuo nedavno prerano preminulog krčkog svećenika vlč. mr. Antona Peranića, predstojnika Katehetskog ureda, koji je od samog prijenosa tijela biskupa Mahnića u krčku katedralu, redovito organizirao godišnja hodočašća djece na njegov grob te se zauzimao da lik Sluge Božjega, kroz školski i župni vjeronauk, što više približi djeci i mladima.

Biskupi, svećenici i redovnici uputili su se zatim na grob Sluge Božjega gdje je biskup mons. Tomo Vukšić predvodio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

NA INICIJATIVU SŠ HRVATSKI KRALJ ZVONIMIR U KRKU SLAVljena SVETA MISA ZA POK. VLČ. ANTONA PERANIĆA

– Krk, 20. prosinca 2021. –

U ponedjeljak, 20. prosinca 2021., na inicijativu ravnateljice Đurđice Cvitkušić, prof i kolektiva SŠ Hrvatski kralj Zvonimir u Krku, krčki biskup mons. Ivica Petanjak, u koncelecijaciji dvanaestorice svećenika i redovnika, slavio je svetu misu za preminulog svećenika Antona Peranića. dugogodišnjeg nastavnika vjeronauka u spomenutoj školi.

Čitanje liturgijskih čitanja kao i animiranje pjevanja na misi preuzeli su učenici Srednje škole, a još jedan srednjoškolac Antonio Jurešić pratio je prigodno okupljeni zbor na orguljama.

Biskup Ivica Petanjak okupljenima se obratio homilijom. Ponajprije je izrazio radost što su se djelatnici i učenici škole u kojoj je predavao pok. Anton htjeli na ovaj način oprostiti od njega i prepoznali kako je on bio »ponajprije svećenik, jer iz tog temeljnog zvanja svećeništva proizlazi sav njegov život i rad«.

Biskup je rekao kako mnogi, posebno u mlađoj dobi, na smrt gledaju kao na nešto daleko i što ih se za sad ne tiče, no kako o njoj ipak treba misliti i progovoriti. »Govor nas kršćana o smrti temelji se na Isusovom stavu prema smrti. Kad god je govorio o smrti Isus je

govorio o svojoj, a ne o tuđoj smrti. Bio je svjestan da će živjeti kratko. Svega tridesetak godina. I zato je taj svoj život živio tako intenzivno, ne želeći izgubiti ni jednog trenutka, nego ga proživjeti do kraja, u svoj punini. Pomisao na smrt nije ga blokirala, nego motivirala da se daje sve više, do kraja. Vrijeme je kratko i treba ga smisleno proživjeti i živjeti punim plućima.«

»Sigurnost da svemu jednom dolazi kraj, trebala bi svakom čovjeku, pa i mladome pomoći da svoj život shvati ozbiljno, da ga postavi na solidne temelje, da taj život bude ispunjen i osmišljen, jer vjerujemo da sve ono što je bilo tko od nas dobra učinio nikada neće nestati niti propasti nego će biti ugrađeno u sveopće dobro svijeta, a u isto vrijeme izgrađuje i formira samu osobu koja se trudi činiti dobro. K tome mi kao vjernici koji vjerujemo u uskrsnuće vjerujemo da će to dobro biti prepoznato i od Boga i da neće živjeti samo ovdje na zemlji nego i u vječnosti.

Vjerujem da je u tom duhu živio pokojni svećenik i profesor Anton, koji se nije tužio da ima previše posla, da mu je teško, da nema izlaza iz ove ili one situacije. Znao da je bio veliki optimist. Vedra duha, spreman na šalu, jer je to bio način njegovog uspostavljanja odnosa s drugima i pristupanja bez predrasuda, nikad s visoka, nikad iznad drugih, nego kao jedan od nas.«

Na kraju propovijedi biskup Petanjak pročitao je nekoliko rečenica iz pisma koje je dobio od pokojnikove sestre Ivanke: »U zadnje vrijeme često se je ispovijedao - jednom tjedno. Po mnogim stvarima vidimo sada kao da je nešto slutio. Mi vjerujemo da ga je Bog dobro pripremio na susret oči u oči. Mi znamo da je Gospodin jako milosrdan, ali je i pravedan. I zato i dalje molimo za svoga brata i znamo da te molitve nisu uzaludne i nepotrebne nego su jako korisne i nama blagoslov. (...) Svjedočimo životom Gospodina jer naš je dom na Nebesima i zato je naša najveća i najvažnija želja da se svi jednom nađemo u nebu kod Trojedinog Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga!«

Na kraju svete mise izraze sućuti i oprostaja od dragog kolege izrekle su Daria Papa, prof. i Mirjana Komadina Mergl, prof.: »Dragi vjeroučitelju i kolega! Ne možemo Ti reći zbogom jer zbogom je oproštaj zauvijek. Reći ćemo Ti doviđenja do zajedničkog susreta u vječnosti. Tamo gdje živiš od sada pa nadalje skroman i ponizan kao i uvijek, nasmijanoga srca, spreman pomoći svakome. Nasmiješenoga duha koji nas, tako različite, spajaš svojom ljubavi zajedništva u jedno. Tvoja vedrina kojom si darivao naše živote neizbrisivi su trag u našim sjećanjima. Bio si Čovjek među tisućama ljudi. Poseban i svoj. Nosio si radost života u sebi i sa sobom. Utkao je u komadiće svakoga od nas. Teško je prihvatiti činjenicu da te više nema među nama, no treba biti zahvalan na svemu što si nas naučio... Da svi smo jednaki pod kapom Nebeskom.« Pročitale su i pjesmu *Hoću li i ja u Raj?* fra Bonaventura Ćuka.

Učenica Lucija Kvasić pročitala je sažalnicu u ime učenika škole. Podsjetila je na humor, dragost i blagost vjeroučitelj Peranića koji je učenicima pristupao s puno vedrine i životnoga duha, s pozitivnošću i jednostavnošću. Zahvalila mu je što ih je poticao da ostanu svoji, razvijaju svoje talente i ne dozvole da ih obeshrabri ikoji neuspjeh. Učenica Mia Šimić pročitala je pjesmu Slavka Mihalića *Ne osvrći se nikada*.

Biskup Petanjak je još jednom zahvalio svima koji su došli i poželio da i ova smrt bude svima nama poticaj da jedni druge vrednujemo i jedni u drugima prepoznamo ono dobro koje nosimo već za života, a ne tek nakon smrti bližnjih. »Budite zahvalni za prijateljstvo, za život, zdravlje i stavite svoj život na solidne temelje kako bi tako gradili svoju budućnost.«

VLČ. ANTON PERANIĆ**(1959. – 2021.)**

Dana 9. prosinca 2021. u KBC Rijeka, u 63. godini života i 37. godini svećeništva, preminuo je svećenik Krčke biskupije vlč. Anton Peranić. Bio je aktualni i dugogodišnji župnik Kornića, voditelj Katehetskog ureda, profesor na katedri Pastoralne teologije na Teologiji u Rijeci, vjeroučitelj u Srednjoj školi Hrvatski kralj Zvonimir u Krku te duhovnik u Domu za starije i nemoćne Mali Kartec u Krku.

Svetu misu zadušnicu, u ponedjeljak 13. prosinca u Novalji predslavio je krčki biskup Ivica Petanjak u zajedništvu s biskupom sisačkim Vladom Košićem, župnikom Novalje Rankom Papićem te brojnim svećenicima i redovnicima.

Na posljednjem ispraćaju u župnoj crkvi Svete Katarine, uz članove obitelji, okupili su se brojni župljani rodne Novalje, braća svećenici, redovnice, vjeroučitelji kao i mnogi prijatelji i suradnici iz cijele Hrvatske. Župljani Kornića u kojem je službovao došli su u narodnim nošnjama.

Biskup Ivica na početku je izrazio kršćansku sućut braći Šimi, Budimiru i Mariju te sestrama Aniti i Ivanki, njihovim obiteljima, rodbini i prijateljima, a u slavlje svete mise uveo je riječima iz oporuke koju je ostavio velečasni Anton. On u njoj zahvaljuje Bogu i roditeljima za dar života te Crkvi koja mu je omogućila smislen i solidan život. Dio pročitane oporuke završava riječima: »Onima koji ostaju na životu poručujem da ljube jedni druge onako kako je Isus ljubio nas.«

Istim je riječima biskup Ivica započeo svoju homiliju naglasivši kako nam je velečasni Anton u svojoj oporuci ostavio u baštinu riječi iz Ivanovog evanđelja koje su njemu puno značile, riječi u kojima je bio prožet i njegov život.

Istaknuo je karakteristike pokojnog vlč. Antona od kojih je zasigurno najprepoznatljivija njegova duhovitost i vesela narav koja je rušila sve zidove i barijere. »To je osebujan način komunikacije koji je među sugovornicima rušio bilo koji oblik barijera, pa ako ti i nisi mislio prići k njemu, on je već prišao k tebi, bez obzira radi li se o zreloj ili mlađoj osobi ili djetetu. Njegov pristup je uvijek bio neposredan i uvijek je dolazio od njega prvoga. On se nudio kao sugovornik, i zato ga je bilo teško ignorirati«, rekao je biskup.

Svima je i svugdje iskazivao humanost i ljudskost, jednostavnost, komunikativnost i to ga je činilo tako pristupačnim da su se ljudi voljeli zadržavati u njegovoj blizini.

Posebnu ljubav i privrženost je kao Predstojnik Katehetskog ureda krčke biskupije imao prema svojim vjeroučiteljima. Dobro ih je osobno poznao i pratio ih svojim molitvama, radovao se svakom uspjehu i brinuo o njihovom radu.

Na srcu su mu bile i starije osobe u domu Mali Kartec u Krku o kojima je godinama skrbio, ali i mladi, srednjoškolci i studenti kao i njegovi župljani u Korniću gdje je djelovao dvadeset godina. Homiliju je zaključio riječima »kao kršćani koji ovom zemljom hode u vjeri, a ne u gledanju, prihvaćamo ovaj odlazak uvjereni da je velečasni Anton ispunio svoje poslanje na ovom svijetu i da je dozorio za vječnost. U toj se nadi danas od njega opraštamo, uvjereni da će u Isusu Kristu prepoznati svoga Spasitelja kojeg je za zemaljskog života želio nasljedovati i koga će ovoga Božića spoznati i promatrati u svoj njegovoj punini i ljepoti.«

Na kraju svete mise od pokojnog svećenika Antona Peranića oprostili su se Dubravka Buničić u ime vjeroučitelja krčke biskupije, a u ime kolega i učenika Srednje škole Hrvatski kralj Zvonimir u Krku, u kojoj je vlč. Anton radio punih 26 godina, kolegice Daria Papa i Mirjana Komadina Mergl. Prigodnu riječ uputio je i dekan KBF-a Josip Šimunović te biskup Vlado Košić. Od brojnih pristiglih brzojava sućuti pročitan je brzojav zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića.

Vjeroučiteljica Dubravka Buničić je u oproštajnom govoru istaknula nekoliko karakteristika koje su velečasnog Antona činile doista posebnim Predstojnikom. Vjeroučitelji ga nikada tako nisu zvali jer je bio jedan od njih i nikada iznad već dječjački jednostavan, ponizan i malen. Poznavao je brige i poteškoće svakog vjeroučitelja, brinuo o njihovu zdravlju, raspitivao se za članove obitelji. »Bilo ga je briga tko smo i kako smo. Znao je da je najvažnije biti prvenstveno čovjek.«

Umirivao bi vjeroučitelje koji su često bili zbunjeni i u strahu od stalnih reformi i promjena u školstvu podsjećajući ih da ne zaborave tko su i što im treba biti najvažnije, zato se redovito brinuo o njihovu duhovnom životu jer je znao da je najvažnije živjeti i svjedočiti Krista.

»Tjedan dana prije nego se razbolio ovako mi je govorio: Ovo su posebna vremena. Bog nam je darovao vrijeme da preispitamo vlastitu vjeru. I ja se pitam kakva je moja vjera? Ljudi se danas boje za svoj život. A zašto? Koja je razlika živio još 10 godina, godinu ili samo mjesec dana? I tako mi je poći, nije mi ovo doma. Poći mi je. Ako trebam poći, tu sam. U ovim teškim vremenima, znao je da je ipak najvažnije biti uvijek spreman za odlazak Kući.«

Na kraju emotivnog oproštajnog govora zahvalila je riječima: »Hvala što si bio Predstojnik u ljudskosti! Moli Gospodina za nas vjeroučitelje, budi nam zagovornik pred ljubljanim Učiteljem. Zamoli ga da nam providi čovjeka koji će nastaviti za nas brinuti istom ljubavlju kojom si ti brinuo. Neka ti Gospodin kojem si vjerovao bude vječna baština!«

Daria Papa, kolegica iz srednjoškolskog kolektiva rekla je kako je vlč. Anton svojim nasriješenim duhom spajao različite ljude, bio skroman i ponizan, spreman pomoći svakome te da su od njega naučili da smo svi jednaki pod kapom nebeskom. »Bio si Čovjek među tisućama ljudi. Poseban i svoj. Nosio si radost života u sebi i sa sobom.«

Mirjana Komadina Mergl oprostila se riječima: »Pamtimo tvoju lanjsku poruku kolektivu: Drage kolegice i kolege, danas mi je srce veliko i ispunjeno. Ponosan sam na kolektiv

kojem pripadam. Ima nade dok ima kolega koji se raduju uspjehu jednoga od nas i naših učenika. Kao što si govorio: Ljubav i radost neka i dalje pobjeđuju zavist i usprkos teškim okolnostima u kojima živimo, samo hrabro naprijed.« A potom se, do ponovnog susreta u vječnosti, oprostila njegovom posljednjom porukom, pjesmom Bonaventure Ćuka Hoću li i ja u raj koju im je velečasni Anton poslao 2. studenog ove godine.

Dekan KBF-a Josip Šimunović je podsjetio na neke detalje iz profesionalnog puta pokojnog Antona i zahvalio mu za dobru suradnju. Prijateljske riječi je potom uputio Biskup Košić prisjetivši se zajedničkih dana i trenutaka u bogosloviji. Mladenački dani kada su imali svoj bend, uređivali časopis Spectrum i sudjelovali u mnogim zajedničkim akcijama ostat će s radošću i zahvalnošću u njegovu sjećanju.

Nakon misnog slavlja uslijedili su sprovodni obredi na mjesnom groblju u Novalji.

***

Vlč. Peranić rođen je 25. kolovoza 1959. u Novalji od roditelja Antona i Marije r. Vidušin. Osnovnu školu završava u lipnju 1974. u Novalji. Od rujna 1974. do lipnja 1978. stanuje i odgaja se u Biskupskom sjemeništu u Pazinu, a opću gimnaziju pohađa u gradu u srednjoškolskom centru Otokar Keršovani. Maturirao je 26. lipnja 1978.

U akademskoj godini 1979./80. boravi u Nadbiskupskom bogoslovskom sjemeništu u Rijeci i studira na Visokoj bogoslovnoj školi. Sljedećih pet godina boravi u Nadbiskupskom bogoslovskom sjemeništu u Zagrebu i studira na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Diplomira 6. lipnja 1985. i postiže akademski stupanj: diplomirani teolog.

Od rujna 1990. pitomac je Hrvatskog papinskog zavoda Sv. Jeronima u Rimu. Studira Pastoral mladih i katehetiku na Fakultetu odgojnih znanosti Papinskog salezijanskog sveučilišta u Rimu. gdje postiže 30. lipnja bakalareat odgojno-obrazovnih znanosti, a 18. veljače 1994. licencijat iz Pastoral mladih i katehetike na temu: "Analisi critica delle posizioni sulla catechesi per i giovani nella rivista croata 'Kateheza' (1979-1989)"

30. lipnja 1985. zaređen je za svećenika Krčke biskupije, a vršio je sljedeće službe:

od rujna 1985. do rujna 1987. župnik je u Svetom Vidu i exc. kapelan u Rasopasnom te provizor župe u nastajanju Njivice;

od rujna 1987. do rujna 1988. je župski vikar u Omišlju i provizor župe u nastajanju Njivice;

od 1988. do rujna 1990. je župski vikar u Krku, župnik u Korniću i biskupijski povjerenik za pastoral mladih;

od listopada 1989. do osnivanja Hrvatske biskupske konferencije član je Vijeća za mlade BKJ;

od listopada 1993. do 2001. član je Vijeća za laike Hrvatske biskupske konferencije;

od listopada 1993. član je Vijeća za nauk vjere i katehizaciju Hrvatske biskupske konferencije (sada Vijeće za katehizaciju i novu evangelizaciju);

od veljače 1994. do kolovoza 1996. je tajnik biskupu Josipu Bozaniću u Krku;

od veljače 1994. je biskupijski povjerenik za katehizaciju (od siječnja 1999. predstojnik Katehetskog ureda Krčke biskupije).

od veljače 1994. do srpnja 2007. je biskupijski povjerenik za mlade;

od srpnja 1994. profesor je na katedri Pastoralne teologije na Teologiji u Rijeci gdje je od 16. prosinca 1996. do 2001. asistent, a od 2001. do 2006. predavač te od 8. veljače 2007. viši predavač zaposlen na pola radnog vremena (zadnji reizbor bio je 29. rujna 2017.);

od rujna 1995. je vjeroučitelj u srednjoj školi Hrvatski kralj Zvonimir u Krku, a od 29. prosinca 1999. je vjeroučitelj savjetnik u trajnom zvanju;

od rujna 1996. duhovnik je doma umirovljenika Mali Kartec u Krku;

od veljače 1999. do veljače 2004. tajnik je Pastoralnog vijeća Krčke biskupije te pročelnik Odbora za katehizaciju i Odbora za mlade;

od siječnja 2000. član je uredničkog vijeća Katehetskog glasnika;

od siječnja 2000. član je Komisije Nacionalnog katehetskog ureda HBK za promicanje izdavanja teološko-katehetske literature i pomagala;

od 20. veljače 2001. je župni upravitelj u Korniću, a od srpnja 2001. župnik u Korniću;

od 2001. do 2017. je Viši savjetnik pri Nacionalnom katehetskom uredu HBK za student-sku i radničku mladež.

Č. S. GIUSEPPINA BACCHIA, OSB

(1938. – 2021.)

Uoči blagdana sv. Andrije, kome je posvećena crkva i samostan rapskih benediktinki, 29. studenoga preminula je č. s. Giuseppina Bacchia, u 84. godini života i 47. godini redovničkih zavjeta.

Rođena je 18. ožujka 1938. godine u Cresu. Uvijek se rado prisjećala svojih mladenačkih dana koje je u radosnom siromaštvu, posebno aktivna, s ostalim djevojkama provodila u rodnoj Župi Cres. U srcu je osjećala Gospodinov zov, ali je ekonomska situacija od nje zahtijevala da ostane uz svoje roditelje i pomaže ih u uzdržavanju. Napokon, kada se to Gospodinu svidjelo, otvorila se mogućnost da svoje „radosno siromaštvo“ zaživi na onom istom mjestu kamo je stoljećima prije nje s takvim idealom evanđeoskog života započeo sv. Franjo. 1972. godine napušta roditeljski dom i voljeni Cres, te se pridružuje franjevkama u Asizu (Suore Francescane Missionarie di Gesu Bambino) gdje 26. svibnja 1974. polaže svoje jednostavne redovničke zavjete. Rado se s. Giuseppina prisjećala tih dana svoje početne formacije i svima, pogotovo mlađima, isticala koliko je važno kvalitetno

proživjeti te prve korake redovničkog života. Primjer starijih sestara s kojima je ondje živjela kasnije je i sama vjerno slijedila u samostanu u Rabu.

Osjetivši da je Gospodin poziva na potpuno predanje u klauzuri benediktinskoga samostana, svoju molbu za prijelaz izražava tadašnjem krčkom biskupu Karmelu Zazinoviću. On će vrlo brzo pozitivno odgovoriti na tu zamolbu, te se 2. veljače 1979. m. Giuseppina pridružuje benediktinskoj zajednici sv. Petra u Cresu. No, ni tada Gospodin „nije dao mira“ našoj Madre, te ju, u duhu prave misionarke, biskup Zazinović poziva da pomogne malenu zajednicu sestara benediktinki sv. Andrije u Rabu. Radosno prihvaćajući i čvrsto vjerujući da je po biskupu sam Gospodin poziva, s. Giuseppina odlazi u Rab 2. srpnja 1980. I sama je više puta svjedočila kako taj prelazak iz velike zajednice sestara u Asizu (180 sestara) u malu zajednicu na Rabu (3 sestre) nije bio nimalo lagan. Ali, prihvatila ga je s predanjem i vjerom u Gospodina. Njezin vedar i srdačan duh, široki osmjeh i još šire srce vrlo brzo postaju prepoznatljiv znak mnogim Rabljanima, ali i šire. Brojni su koji mogu posvjedočiti duboku radost i dobrotu drage sestre, a monaška zajednica u Rabu može sada s velikom zahvalnošću reći da ju je po s. Giuseppini sam Gospodin pridigao i obnovio.

Danas zajednica ima 10 sestara koje su, okupljene oko bolesničkog kreveta s pjesmom na ustima, baš kao i na dan njezina monaškog posvećenja, u ruke Nebeskog Oca predale dušu svoje drage Madre Gisueppine. Uvijek bliza bratu čovjeku, bila mu je bliska i u svojoj bolesti i u svojoj smrti. Sada se pridružila proslavljenom koru monaha gdje će nas čekati do dana i časa kada ćemo se toj nebeskoj slavi i mi pridružiti, ističu iz zajednice.

Ispraćena je na vječni počinak okružena svojim sestrama i brojnim prijateljima samostana. Sprovodne obrede na gradskom groblju u Rabu predvodio je 1. prosinca krčki biskup Ivica Petanjak, OFM Cap u zajedništvu sa svećenicima otoka Raba i drugim pristiglim svećenicima Krčke biskupije. Misa zadušnica služena je nakon ukopa u samostanskoj crkvi Sv. Andrije u Rabu.

Č. M. OPATICA MARINA ŠKUNCA, OSB

(1958. – 2021.)

Časna majka Marina (Marija) Škunca, opatica benediktinskog samostana sv. Andrije u Rabu, preminula je u ponedjeljak 6. prosinca u KBC-u Rijeka, u 64. godini života, 33. redovničkih zavjeta i 20. opatičke službe.

Rođena je 24. rujna 1958. godine u Novalji na otoku Pagu gdje je proživjela dane svojeg djetinjstva i mladenaštva. Školovanje je nastavila u Zagrebu upisavši Učiteljski fakultet, gdje je po završetku studija, ostala raditi. Osjetivši u svome srcu Gospodinov zov, unatoč mnogim protivljenjima iznutra i izvana, u samostan benediktinki sv. Andrije u Rabu ušla

je 9. siječnja 1987. U istom samostanu je 21. siječnja 1989. prve redovničke zavjete položila u ruke tadašnje opatice M. Giuseppine Bacchia. Njihova povezanost u životu nastavila se i u času smrti jer je Gospodin u razmaku od tjedan dana obje pozvao u svoju nebesku slavu. Doživotne zavjete položila je 30. studenoga 1991.

Svojim posvećenim životom, žarkim molitvama i duhovnom brigom neprestano je bila blizu povjerenim joj sestrama i drugim vjernicima. Mnogi će je pamtiti po njezinu velikom srcu i predivnom glasu koji je kroz godine odjekivao samostanskom crkvom sv. Andrije u Rabu. Bila je osoba duboke kontemplacije i konkretne akcije, uvijek spremna da vještinom vođenja zajednice svakoj sestri bude prije svega prava majka. Za vrijeme njezine dugogodišnje poglavarске službe rapska je zajednica benediktinki otvorila vrata tolikim djevojkama i brojčano se višestruko povećala, što uvelike govori o revnosti kojom je M. Marina kao opatica predvodila zajednicu.

Mnogo bi se toga još moglo napisati o č. m. Marini, ali iznad svega dobrota njezina srca poznata je Gospodinu kojemu je kroz godine vjerno služila. Vjerujemo kako je rapska zajednica benediktinki sada bogatija za još jednu nebesku zagovornicu, koja će rast zajednice pratiti iz slave Kralja kraljeva i Gospodara gospodara (kako je glasilo i geslo njezina monaškog posvećenja).

Sprovodne obrede na gradskom groblju i misu zadušnicu u samostanskoj crkvi sv. Andrije 10. je proinca predvodio krčki biskup Ivica Petanjak. U nadahnutoj propovijedi biskup je poručio:

»Vjerujem da ste se i vi ovih dana pitale što znače ove dvije smrti u osam dana koje su pohodile vašu redovničku zajednicu. Kad je uoči sprovoda sestre Giuseppine vaša Madre Marina završila u bolnici možda ste pomislile da je to najgore što vam se može dogoditi: da opatica samostana ne može ispratiti na vječni počinak jednu svoju sestru koludricu. Sad je došao čas da se i od Madre Marine oprostimo.

Opraštamo se u ovo vrijeme došašća kad nas vanjske dekoracije žele zabljesnuti i prenijeti u neki iracionalni svijet u kojem se uživa na sve moguće načine, a pri tom zaboravljamo onaj pravi smisao došašća koji se sastoji u osobnom susretu s Mesijom koji nam dolazi u liku djeteta, a za mnoge i u osobnom susretu oči u oči s proslavljenim Kristom.

Ovo tmurno kasno jesensko vrijeme miješa se s našim uznemirenim unutrašnjim osjećajima, koji u stvari pred nas stavljaju ona najvažnija egzistencijalna pitanja smisla ljudskog postojanja, života i smrti, preko kojih tako olako prelazimo, a ništa na ovom svijetu nije tako sigurno kao to da smo došli u ovaj svijet i da ćemo sigurno iz njega otići.

Isus Krist je toliko o smrti govorio, pa i o svojoj neizbježnoj vlastitoj smrti, i nikada je nije dramalizirao, ali ju je ozbiljno uzimao.

Isus je svoju smrt promatrao kao svoju proslavu, kao krunu svoga života. Života koji je u potpunosti življen i proživljen za drugoga. Bio je svjestan da je na ovom svijetu kratko, ali ga ta kratkoća nije bacila u očaj i samosažaljenje, nego upravo suprotno.

Živio je svaki trenutak punim plućima, želeći ne izgubiti ni jedan dragocjeni trenutak koji mu je bio darovan. A on je taj dar zemaljskog života u potpunosti darovao drugome, ne

samo u životu nego i smrti, kad je umirući svoj Duh i u tome Duhu sav svoj život darovao nama njegovim učenicima. To je život koji je ostvaren u punini, kojemu se niti ima što dodati niti što oduzeti.

U trenucima kad se mi opraštamo od Madre Marine trebalo bi smoći snage i izdignuti se iz težine smrti koja nas je pogodila i pronaći smisao njezine ljudske egzistencije, kako bismo i nakon njezinog prijelaza u vječnost mogli i dalje osjećati prisutnost njezina svjedočanskog života među nama.

Kad pogledamo prijeđeni životni hod Madre Marine, koji je najprije krenuo u jednom pravcu usmjerenom prema poučavanju i odgajanju drugih, a potom se dogodio veliki zaokret prema redovničkom kontemplativnom životu, u kojem je početna redovnička formacija trajala veoma kratko: 9. siječnja 1987. ušla je u ovaj samostan svetog Andrije i već 30. studenog 1991. položila je svoje doživotne zavjete i monaško posvećenje. Točno je trideset godina od svećanih zavjeta i dvadeset godina opatičke službe.

Sve se odvijalo brzo, kao da ju je vrijeme guralo i prisiljavalo da svoj život živi intenzivno, nastojeći iskoristiti svaki dan kao posebno od Boga dan.

Svaka od vas koja je s njom živjela najbolje zna koliko je svoga života, ljubavi i brige ugradila u ovu zajednicu, nastojeći je voditi sigurnom rukom i energičnom snagom, vodeći pri tom brigu da se ovaj samostan pomladi novim duhovnim zvanjima, ali i da materijalno bude samostalan i samostojan.

Mnogi ne znaju da su veliki kontemplativci i veliki graditelji. Što je netko više uronjen u Boga to više osjeti i spoznaje potrebe bližnjega s kojim živi.

Život u kojem se na prvo mjesto stavi Bog, kada se ništa ne pretpostavi Kristu, kada se svaki, pa i najneznatniji trenutak živi na način da se u svemu slavi Bog, takav život smrt ne može progutati.

Takvim životom živjela je i Madre Marina. Iz nje je isijavala ljubav koju je gajila prema svome zaručniku Isusu Kristu radi kojega je ostavila svijet i posve se posvetila skrovitom kontemplativnom načinu života kojeg je Crkva uvijek prepoznavala kao pokretačku snagu svoga zemaljskog poslanja.

Živjeti intenzivno svaki dan, kontemplirajući i radeći vlastitim rukama, sigurno je znak života koji nadilazi i nadmašuje bilo koji oblik umiranja i smrti, pa i ove posljednje zemaljske.

Život se rađa i razvija svaki puta kad se u zajednicu unese nada, radost, oduševljenje. Kad se osobe koje žive u toj zajednici osjete prihvaćene, vrednovane, uvažavane, cijenjene, poštovane.

To su načela i evanđeoske vrijednosti koje će ova redovnička zajednica morati i u buduće živjeti, ako želi opstati i napredovati.

Budući da smo svi mi samo ljudi moguće je i uz najbolju volju pogriješiti i učiniti propuste, stoga molite za svoju časnu majku i oprostite joj ako vas je u čemu povrijedila, jer majka može pogriješiti i iz ljubavi i iz straha bojeći se da obitelj ne završi na krivom putu.

Neka vam njezin život i smrt pomogne da u svoj budući zajednički život unesete ono što je kod nje bilo dobro, a izostavite ili poboljšate ono što nije. To će biti znak da je vaša redovnička zajednica zrela i stabilna i da s Božjom pomoću može prebroditi i velike izazove i nastaviti živjeti i izgrađivati Kraljevstvo Božje u svijetu. Amen.«

SADRŽAJ 2021.**1/2021.**

DOKUMENTI	3
Poruka Svetog Oca Franje za XXIX. Svjetski dan bolesnika (11. veljače 2021.): »Jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća« (Mt 23, 8). Odnos povjerenja u temelju skrbi za bolesne	3
Apostolsko pismo u obliku motuproprija Spiritus Domini Vrhovnog svećenika Franje	6
Poruka Pape Franje za 55. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija	7
Kongregacija za bogoštovlje i stegu sakramenata: Bilješka o Nedjelji Božje riječi	11
Poruka prigodom Dana posvećenog života 2021. Kongregacija za ustanove posvećenog života i Družbe apostolskog života	14
Poruka biskupa HBK sa 61. Plenarnog zasjedanja održanog 18. i 19. 01. 2021.	16
Poruka prigodom Dana posvećenog života 2021.	19
Poruka za Dan života 2021. predsjednika Vijeća za život i obitelj HBK	21
Poruka predsjednika Odbora HBK za pastoral djelatnika u zdravstvu za Svjetski dan bolesnika 2021. (11. veljače 2021.)	23
➤ Izveštaji	25
Priopćenje sa 61. zasjedanja sabora HBK (Zagreb, 18. i 19. siječnja 2021.)	25
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	28
Povjerenstvo za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba	28
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja	28
Raspored krizmi 2021.	29
Tečajevi pripreve za brak	29
Godišnjica smrti biskupa Karmela Zazinovića (5. ožujka 2021.)	30
Obljetnice ređenja biskupa ordinarija Ivica (22. 03.) i biskupa u miru Valtera (15. 03.)	30
Milostinja IV. Korizmene nedjelje i mise »za duše« (14. ožujka 2021.)	30
Sv. Misa za pokojne biskupe, svećenike i redovnike (15. ožujka 2021.)	31
Preduskrсни plenarni svećenički sastanak (Krk, 24. ožujka 2021.)	31
IZ KATEHETSKOG UREDA	32
Duhovna obnova za vjeroučitelje i odgojiteljice u vjeri	32
Raspored odgojitelj(ic)a u vjeri i vjeroučite(ic)a i ped. i šk. godini 2020./2021.	32
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK.....	36
Sjednica Upravnog vijeća Caritasa Biskupije Krk (Krk, 24. veljače 2021.)	36
Akcija »Zajedno možemo više« za stradale od potresa	36
Djelovanja Biskupijskog Caritasa za pomoć stradalima od potresa u Sisačkoj biskupiji	36
Otkazani događaji	37
IZ POVJERENSTVA ZA REDOVNICE	38
Korizmena duhovna obnova za redovnice	38
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	38
Kronika krčkog biskupa	38

➤ Svećenici	39
Mons. Renato Kučić	39
Svećenički jubileji	39
Đakon	39
➤ Izvještaji	39
Županijsko / Biskupijsko stručno vijeće vjeroučitelja OŠ i SŠ (28. 01. 2021.)	39
Proslavljen Dan posvećenog života (Krk, 2. veljače 2021.)	40

2/2021.

DOKUMENTI.....	47
Pismo krčkog biskupa u Godini sv. Josipa	47
Uskrsna poruka krčkog biskupa Ivica Petanjka: »A mi se nadasmo« (Lk 24, 21a)	50
Poruka Pape Franje za korizmu 2021.: »Evo, ulazimo u Jeruzalem...« (Mt 20, 18)	52
Poruka Pape Franje za 58. Svjetski dan molitve za zvanja (25. travnja 2021.):	
Sveti Josip – san o pozivu	55
Poruka Predsjedništva CCEE-a na 50. obljetnicu osnutka (26. ožujka 2021.)	58
Poruka predsjednika Hrvatskog Caritasa za Tjedan solidarnosti (26. veljače 2021.)	
Post Bogu mio. Ne kriti se od onoga tko je tvoje krvi	61
Poruka Vijeća HBK za nauk vjere: Pandemija koronavirusa i potres – poziv na obraćenje .	62
Poruka nadbiskupa Barišića za Nedjelju Dobrog Pastira (20. travnja 2021.)	72
Priopćenje sa 23. zajedničkog zasjedanja HBK i BK BiH (23. veljače 2021.)	73
On-line sjednica Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj ususret godine	
»Obitelj Amoris laetitia« (25. veljače 2021.)	74
Održana prva sjednica Povjerenstva HBK za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba	
(2. ožujka 2021.)	75
Sjednica Vijeća HBK za nauk vjere (11. ožujka 2021.)	76
Priopćenje sa 62. zasjedanja sabora HBK (14. travnja 2021.)	77
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	79
Svećeničko ređenje (Osor, 1. lipnja 2021.)	79
Svetkovina svetog Kvirina (Krk, 4. lipnja 2021.)	79
Misa posvete ulja i Dan svećeničkog posvećenja (Krk, 11. lipnja 2021.)	80
Ispiti za ispovjednu ovlast (Krk, 11. lipnja 2021.)	80
Duhovne vježbe svećenika	80
Odluka kojom se određuju čini izvanrednog upravljanja za javne pravne osobe	
koje su podložne dijecezanskom biskupu	81
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK.....	84
Izvještaj Caritasa Biskupije Krk za 2020. godinu	84
Dostavljena pomoć za stradale od potresa u Sisačkoj biskupiji (23. veljače 2021.)	89
Prikupljene maslinove grančice – simbol nade i zajedništva	89
Djeca Krčke biskupije poslala preko 800 darova u Sisak za vršnjake u potrebi	90
Akcijom »Zajedno možemo više« prikupljena pomoć za stradale od potresa.....	90

DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	92
Kronika krčkog biskupa	92
Stepinčevo u Krčkoj katedrali (Krk, 10. veljače 2021.)	94
Krčki biskup predvodio svetu misu za žrtve pandemije koronavirusa (Krk, 24. 02. 2021.) .	95
Sv. misa za pok. biskupa Karmela Zazinovića (Krk, 5. ožujka 2021.)	96
U Krku održana godišnja skupština Papinskih misijskih djela Hrvatske (Krk, 09. 03. 2021.)	96
Monaško posvećenje kod benediktinki u Rabu (Rab, 16. travnja 2021.)	98
Proslavljen zavjetni blagdan »Rapski Križi« (Rab, 25. travnja 2021.)	98
Proslavljena 50. obljetnica HKM bl. Ivana Merza u Astoriji (NY) (2. svibnja 2021.)	99
IN MEMORIAM	101
Vlč. Drago Ljubičić (1944. - 2021.)	101
Vlč. Franjo Vitezić (1937. - 2021.)	102
s. Albertina (Anica) Kešić (1946. - 2021.)	103
s. Marinela (Jelena) Miketek (1951. - 2021.)	103
s. Animira (Slava) Miketek (1951. - 2021.)	104

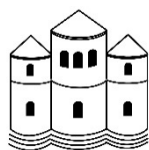
3/2021.

DOKUMETI	107
Apostolsko pismo u obliku motuproprija vrhovnoga svećenika Franje kojim se uspostavlja služba katehete, 11. svibnja 2021.: <i>Antiquum ministerium</i>	107
Poruka pape Franje za 1. Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba (25. srpnja 2021.): <i>Ja sam s tobom u sve dane</i>	111
Poruka pape Franje za 5. svjetski dan siromaha 33. nedjelju kroz godinu, 14. studenoga 2021.: <i>Siromahâ svagda imate uza se (Mk 14, 7)</i>	114
Apostolsko pismo u obliku motuproprija vrhovnog svećenika Franje o uporabi rimske liturgije koja je prethodila obnovi iz 1970. godine: <i>Traditionis custodes</i>	119
Pismo Svetoga Oca Franje biskupima cijeloga svijeta kojim predstavlja motuproprij <i>Traditionis custodes</i> o uporabi rimske liturgije koja je prethodila obnovi iz 1970. godine (Rim, 16. srpnja 2021.).....	121
Pismo Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata o slavljenju liturgije za vrijeme i nakon pandemije koronavirusne bolesti predsjednicima biskupskih konferencija Katoličke Crkve: <i>Vratimo se euharistiji s radošću!</i>	125
Izjava predsjednikâ CCEE-a i CEC-a povodom Vremena stvorenoga svijeta 2021.: <i>Dom za sve? Obnoviti Božji oikos</i>	129
Poruka Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja povodom Svjetskog dana turizma 2021.: <i>Turizam za uključivi rast. Osoba onkraj statistika</i>	130
Izjava Komisije Hrvatske biskupske konferencije <i>Iustitia et Pax</i> : <i>Zdravlje žena ne može se poistovjetiti s nepostojećim pravom na pobačaj</i>	132
Izjava Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj o Prijedlogu rezolucije o stanju u pogledu seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava u EU-u u kontekstu zdravlja žena	134

Poruka predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za katehizaciju i novu evangelizaciju đakovačko-osječkog nadbiskupa Đure Hranića na početku školske i katehetske godine 2021./2022.: Zar obnavljati napukle jarbole?	136
Poruka mons. Ivica Petanjka za Svjetski dan misija 2021.	139
➤ Izvještaji	141
Priopćenje s izvanrednog zasjedanja HBK (Zagreb, 8. lipnja 2021.)	141
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	142
Biskupijsko hodočašće na Trsat (10. listopada 2021.)	142
Plenarni svećenički sastanak (Krk, 13. listopada 2021.)	142
Katekumenat	143
Tečajevi pripreve za brak	143
Permanentna formacija mladih svećenika (Lovran, 15. i 16. studenoga 2021.)	144
Naši svećenički kandidati	144
Zdravstveno osiguranje svećenika, mirovine i sustav nagrada	144
IZ KATEHETSKOG UREDA	145
Državni stručni skup za vjeroučitelje, voditelje ŽSV-a, mentore i savjetnike	145
Biskupijski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri	145
IZ POVJERENSTVA ZA MLADE:	
Adventska duhovna obnova za mlade (»Betanija«, 19. – 21. studenog 2021.)	146
IZ APOSTOLATA ZA DUHOVNO MAJČINSTVO ŽENA: Godišnjica smrti sl. Božje Marice Stanković	146
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK	147
➤ Najave	147
Projekt »72 sata bez kompromisa«	147
»Plamen za dvostruko dobro« – Lampion ljubavi	147
Akcija »Zajedno možemo više«	148
Susret voditelja župnih Caritasa	148
Akcija »Nedjelja Caritasa«	148
➤ Izvještaji:	149
Caritas primio i podijelio vrijednu donaciju električnih bolesničkih kreveta i namještaja iz Belgije (21. svibnja 2021.)	149
Projekt »Prijatelji s mora«	149
Projekt »Kuća za odmor« u Domu Emaus	150
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJEST	151
Kronika biskupa Ivica Petanjka	151
➤ Svećenici: Imenovanja i premještanja u Biskupiji Krk	152
➤ Izvještaji	153
Nakon 72 godine vraćene župne matične knjige Krčkoj biskupiji (Krk, 21. svibnja 2021.)	153
Vlč. Andrija Živković zaređen za svećenika Krčke biskupije (Osor, 1. lipnja 2021.)	154
Proslavljena svetkovina sv. Kvirina, zaštitnika Krčke biskupije (Krk, 4. lipnja 2021.)	156
Na svetkovinu Srca Isusova proslavljena misa posvete ulja (Krk, 11. lipnja 2021.)	157
Vlč. Andrija Živković u Nerezinama slavio mladu misu (20. lipnja 2021.)	158

Zlatomisničko slavlje i blagoslov obnovljenog samostana u Portu (28. lipnja 2021.).....	160
Mons. Vlado Košić misnim slavljem zahvalio Krčkoj biskupiji (Krk, 9. kolovoza 2021.).....	161
Mons. Petanjak u Dubrovniku otkrio spomen ploču i predstavio knjigu Mihael Božidarević iz Dubrovnika, OFM Cap (Dubrovnik, 1. rujna 2021. ....)	161
Trostruka radost misnog slavlja povodom blagdana Uzvišenja svetog Križa u Krčkoj katedrali (Krk, 14. rujna 2021.).....	163
4/2021.	
BISKUPOVA BOŽIČNA PORUKA: »Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju!« (Iv 10,10)	167
DOKUMENTI	169
Poruka Svetog Oca Franje za 36. Svjetski dan mladih (21. studenog 2021.):	
»Ustani! Postavljam te za svjedoka onoga što si vidio« (usp. Dj 26,16).....	169
Poruka Pape Franje za Međunarodni dan osoba s invaliditetom (3. prosinca 2021.):	
»Vi ste moji prijatelji« (IV 15, 14).....	174
Izjava Stalnog vijeća HBK: Je li cjepivo protiv Covida-19 moralno prihvatljivo?!.....	177
Poruka Komisije »Iustitia et pax«: Ljubavlju nadvladati pandemiju straha.....	178
Poruka predsjednika Vijeća HBK za život i obitelj starijim osobama.....	182
Poruka predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca 2021.: Sv. Nikola	
– živi svjetionik za pomorce i ribare na moru života	183
Poslanica predsjednika Hrvatskog Caritasa mons. Bože Radoša za Nedjelju	
Caritasa (12. prosinca 2021.): Radost darivanja – put obraćenja	185
➤ Izvještaji:	186
Priopćenje sa 63. zasjedanja Sabora HBK (22. listopada 2021.)	186
Održana sjednica Vijeća HBK za nauk vjere (4. studenoga 2021.).....	187
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	188
Novi zazivi u Lauretanskim litanijama i Litanijama sv. Josipa.....	188
Godišnje klanjanje Presvetom	191
Mise »Pro familia et iuventute«.....	192
Obveze prema Ordinarijatu.....	194
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	195
Kronika biskupa Ivice Petanjka.....	195
➤ Svećenici:	
Anton Depikolozvane	197
Zvonimir Seršić.....	197
➤ Izvještaji	197
Zaključen ovogodišnji projekt Caritasa Biskupije Krk »Prijatelji s mora«.....	197
Plodovi Caritasovog projekta »Kuće za odmor« – »Dom Emaus« u Martinšćici.....	198
Biskupijski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri (Krk, 2. listopada 2021.).....	198
Održano godišnje zavjetno hodočašće Krčke biskupije Majci Božjoj Trsatskoj	
(Trsat, 10. listopada 2021.).....	199
Održan Jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 13. listopada 2021.).....	201

Na mjesečnom spomenu sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića započeo projekt »72 sata bez kompromisa« na Krku (Krk, 14. listopada 2021.).....	203
Projekt »72 sata bez kompromisa« mnogima donio radost	205
Održan sastanak Biskupijskog vijeća za organizaciju Sinodalnog hoda (Krk, 4. studenoga 2021.)	208
Sastanak voditelja župnih Caritasa (Krk, 4. prosinca 2021.)	208
Proslavljen 101. rođendan za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića (Krk, 14. prosinca 2021.)	209
Na inicijativu SŠ Hrvatski kralj Zvonimir u Krku slavljena sv. misa za pok. vlč. Antona Peranića (Krk, 20. prosinca 2021.)	212
IN MEMORIAM.....	215
Vlč. Anton Peranić (1959. – 2021.)	215
Č. s. Giuseppina Bacchia OSB (1938. – 2021.).....	218
Č. m. opatica Marina Škunca OSB (1958. – 2021.).....	219

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18,
HR-51500 KRK ; tel. 051/221-018; fax. 051/221-483;
e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr
Uredila: Irena Žužić
Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar